

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
V., Báthory-utca 24. szám.
Telefon: 155—62.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Égész évre 4, ½ évre 2, ¼ évre 1 P.

Budapest, 1935.

XVI. évfolyam, 44. szám.

Október hó 27.

Népies földbirtokpolitikánk betetőzése

A kormány benyújtotta a hitbizományi törvényjavaslatot

Magyarországon ösidők óta a társadalmi és gazdasági jólét legbiztosabb alapja a szántóföld volt. Különösen az ma, amióta az ország területe nagy mértékben megcsönkült, amióta a gazdasági erők egy részétől megfosztottan sem az ipar, sem a kereskedelem nem tud — főleg az okosabb néposztályok részére — elegendő megélhetési alapot nyújtani, hanem ellenkezésképpen még társadalmunk más rétegeit is ráutalja arra, hogy a szántóföld folyton szakszerűbbé váló művelésével keresse boldogulását. A békekötést követő kormányok legfőbb feladata volt tehát a *földbirtokreform*.

Igy jött létre a *Nagyatádi—Rubinek-féle* törvény a földbirtok helyesebb megosztásáról. Ezt a törvényt jól-rosszul már végrehajtották. Szántóföldet kaptak a háboru hősei, a törpebirtokosok, a szántóföld után sóvárgó mezőgazdasági családok és munkások. Ennek a földbirtokreformnak volt igen-igen sok jó oldala, de volt sok hibája is. Legnagyobb hibája az, hogy olyan időben jött létre, amikor sem az államnak, sem a társadalomnak nem volt elegendő pénzügyi ereje, amivel a földhöz juttatottak szorgos munkáját alá lehetett volna támasztani. Nem volt forgótöke a gazdálkodáshoz, hiányzott a kellő gazdasági szaktudás is. Ezeket mind gőzerővel pótolni kellett, azonban mindmáig sem sikerült teljes mértékben. Pedig hát itt meg kellett tenni minden lehetőt, mert hát az ország minden számottevő emberének hite, tanítása szerint: Magyarország a termőfölddel együtt áll, vagy bukik.

Egész természetesen tehát, ha Gömbös Gyula miniszterelnök kormány-

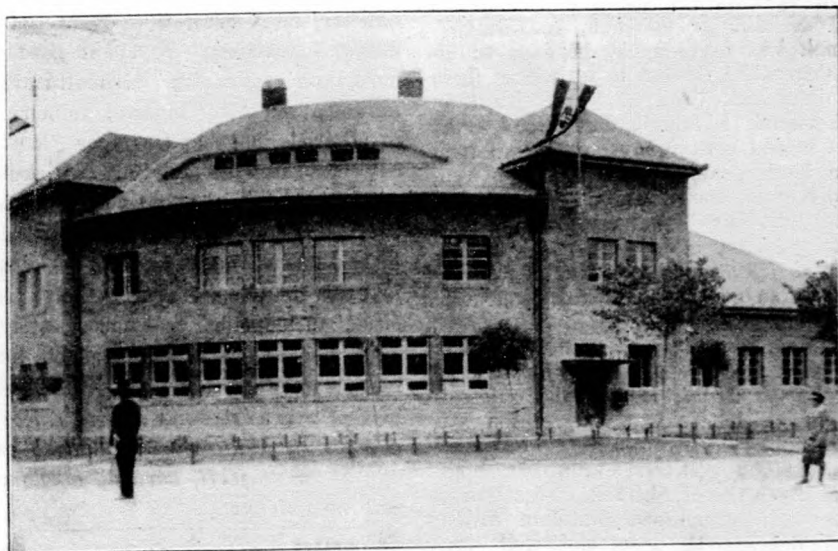
politikájának alapjául szintén a népies birtokpolitika továbbfejlesztését tette. Nincs egyetlen egy jószándéku ember sem az országban, aki ebben őt akadályozná, mert hiszen egyrészt elvitázhatatlan szentigazság, hogy a *birtokmegosztás a birtokreformok dacára sem szerencsés*, másrészt az is, hogy bizonyos gazdasági sikert a mai mostoha viszonyok mellett is csak a termőföld tud felmutatni. A földbirtokfelosztást tehát folytatni kell, de úgy, hogy a szántóföld valóban hasznot hozzon annak, akinek kezében van és hasznot hajtson az egész országnak is.

A kormány népies földbirtokpolitikája ezért három jól megépített uton fog a jövőben haladni. Az első

a meglévő birtokok *terheinek fokozatos apasztása*, a második az okoskerü *telepítés*, a harmadik a földbirtokok törvény által biztosított *megkötöttségének megszüntetése*, vagyis az ugynevezett *hitbizományi reform*.

Mig az első két ut alapjait már lerakták, addig a harmadik ut megépítéséhez a Gömbös-kormány az elmúlt héten tette meg az első kapavágást. Ugyanis Lázár Andor igazságügyminiszter október hó 17-én a képviselőház elé terjesztette a *családi hitbizományról és a hitbizományi kisbirtokokról* szóló törvényjavaslatot.

A *hitbizományok* és az ugynevezett *holtkézi birtokok* ellen több mint

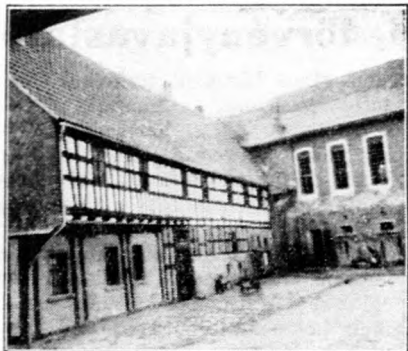

A karcagi új postapalota,

amelyet az elmúlt héten adtak át rendeltetésének.

száz év óta folyik a harc, azonban minden kormány felve nyult a kérdéshez, mert hiszen a hitbizományokat kétségtelenül érdemekért kapták a legtöbben és a legtöbb hitbizomány haszonélvezője apáról fiura tudta is az érdemeket szaporítani. Bizonyos megkötöttségére a földbirtokoknak szüksége is van, hiszen a legtöbb kötött birtok emberbaráti és közművelődési célokat is szolgál, még azok is, amelyek nem jogi személyneknek (például papi birtokok), hanem családoknak a tulajdonában vannak.

A most benyújtott törvényjavaslat nem is szünteti meg a hitbizományokat, hanem csak korlátozza a terjedelmét a hitbizományi birtokoknak. Az eddigi 60—70.000 holdas birtokok helyett a fokozatos apaszítás révén később csak legfeljebb 3000—3500 holdas hitbizományok lesznek. Az új törvényjavaslat teljes mértékben szem előtt tartja a nagy

Német gazda udvara

ifj. Szathmáry Sándor magyar gazdálfijs beosztási helyén.

agrárvezérnek azt az örökbecsű mondatát: „Akié a föld, azé az ország”. A felosztásra kerülő hitbizományokra ugyanis elsősorban a birtokoshoz közel álló rokonoknak, családtagoknak lesz jogigényük. 12 éven át elidegenítési tilalom is terheli az ilyen birtokokat. Csak 12 év letelte után kerülnek a felszabadult birtoktestek a család arra igényt tartó tagjainak a kezére, akik aztán szabadon rendelkeznek azzal, amiáltal a teljesen lekötött birtokok nagyrésze szabad forgalomba is kerülhet a szolgáltatába állhat a népies birtokpolitikának, az észszerű földbirtokmegosztásnak.

Nem tiltja meg az új hitbizományi törvény azt sem, hogy jövőben ne lehessen új hitbizományokat létesíteni. A feltételek természetesen szigorúbbak lesznek, mint az eddigié, a legfőbb célt, azt tudniillik, hogy az ilyen kötött birtok elsősorban a nemzeti eszme szolgálatában álljon, mindenkifelett szem előtt kell tartani.

Mi sem bizonyítja jobban azt, hogy a javaslat valóban a né-

pies birtokpolitikának valóságos betetőzése, mint az a körülmény, hogy a törvényjavaslat negyedik része intézkedik az ugynevezett kisbirtok-hitbizományok létesítése iránt is. Némely vidéknek, különösen, ahol a népszaporodás kielégítő, valóságos átka volt a földbirtokok túlságos felaprózódása. 15—20 holdas birtokok estek szét, — ahol bő volt a gyermekáldás — 4—5 holdas törpebirtokokká, amelyek elégtelenek voltak egy-egy család eltartására, de amellet a termelési rendet is károsan befolyásolták. Jövőben tehát meg lehet majd óvni az ilyen birtokokat is az elenyészéstől, az idegen kézre jutástól. Olyan korszakos reform ez, amit a magyar föld igaz barátai s bajainak ismerői évtizedek óta sürgettnek.

Még egy elvitázhatalan érdeme van a törvényjavaslatnak. Nevezetesen szinte a törvény kötelező erejével mondja ki, hogy amelyik birtok élvezi a megkötöttség előnyeit, vagyis a hitbizományokon jövőben rosszul gazdálkodni nem szabad. A hitbizományi birtokoknak jövőben valóságos mintabirtokoknak kell lenniök, példaadó hatásuaknak, ezzel szereznek érdemeket azok, akik jövőben is élvezik a kötöttség előnyeit.

Csak aki a magyar földbirtokkérdést teljes alaposággal ismeri, tudja jól, hogy ez a kikötés mennyi üdvös újabb reformnak lesz a szülőanyja, különösen a gazdálkodás belterjessége és fejlődése érdekében.

(cs. ö.)

Udvarképes a magyar ruhaviselet

A Magyaros Öltözködési Mozgalom Országos Bizottsága által megteremtett, szépségeiben gazdag magyar ruhaviselet nemcsak az iskolában, hanem a társadalomban is mindjobban terjed. A nemzeti és nemzetgazdasági értékekben egyaránt gazdag mozgalom örvendetes térhódításával kapcsolatban több oldalról felmerült az a kérdés, hogy az Országos Bizottság munkássága folytán kialakult szép és elegáns új ruhatípus, a női és férfi „magyar ünneplő” ruhák alkalmasak-e arra, hogy azokban — diszmagyar, illetőleg frakk, szakett és általában idegenből származott estélyi ruha helyett — a legmagasabb helyen is meg lehet jelenni. Illetékes helyről nyert értesülés szerint a Kormányzó Ur előtt magyar ünneplőben úgy nő, mint férfi, bármely alkalommal megjelenhet.

Ajánd
szomszédodnak is a
VASÁRNAP-ot!

BELPOLITIKA

Képviselőház

Az október hó 16-iki ülésen Lázár Andor igazságügyminiszter tartalmas beszéde után a Ház általános-ságban elfogadta a birák és ügyészek fegyelmi felelősségéről szóló javaslatot. Az interpellációk során szóba került többek közt az állami borpincék ügye, amelyek állítólag versenyt támasztanak a borkereskedőknek. Erre vonatkozólag Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter igen talpraesett, általános helyeslést keltő választ adott. Igen nagy érdeklődést keltett Eszterházy Móric grófnak a külügyi helyzetről mondott interpellációja is, főleg azért, mert alkalmat adott Kánya Kálmán külügyminiszternek, hogy a külpolitikai helyzetről nyilatkozzék. Ismertette Magyarország álláspontját a legutóbbi genfi tanácskozások alatt, főleg nyílt állásfoglalásunkat az Olaszország elleni megtorló rendszabályokkal szemben, amivel tanúságot tettünk, hogy szövetségeseinket nem hagyjuk cserben.

A Ház megkezdte a gazdaadósságok rendezésére vonatkozó törvényjavaslat tárgyalását és a vita széles merben folyik.

Időközi választások

A politikai élet hullámjai egyébként nemcsak a törvényhozás falain belül zajlottak élen. A közigazgatási bíróság, mint ismeretes, megsemmisítette a debreceni és a Budapest déli kerületi választásokat. E helyeken újból fellángolt a választási harc. E két helyen nyolc képviselőt választanak, érthető tehát a nagy küzdelem. A Nemzeti Egység Pártja ellen sorompóba lépett minden ellenzéki párt, de — úgy látszik — kevés sikerrel, mert a kormánypárti jelöltek támogatására mindenütt megjelent Gömbös Gyula miniszterelnök is és hatalmas, külföldön is visszhangot keltő beszédekkel erősítette és sokasította meg a Nemzeti Egység táborát. A miniszterelnökön kívül szinte állandóan járnak az ország és többi miniszterek is. Kozma Miklós belügyminiszter a vidéknek legsűrűbb látogatója s iparkodik közvetlen a helyszínen megismerni, főleg a falusi nép társadalmi és közgazdasági bajait. Bornemisza Géza iparügyi miniszter a kisiparosság és ipari munkásság helyzetét tanulmányozza, Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter viszont a földművelő lakosságát. Nem télenkednek közben a politikai államtitkárok sem: Marschall Ferenc földművelésügyi és Antal István igazságügyi államtitkárok járnak különösen sűrűn a vidéket.

A képviselők is sűrűn keresik az érintkezést a választóközönséggel. A képviselői beszámolók egész sorozata folyik, főleg vasárnaponként. Sűrűn

tartanak *panasznapokat* is a képviselők. A belpolitikai élet tehát igen mozgalmas és killátás van rá, hogy az őszi és téli folyamán ez a mozgalmasság aligha fog csökkenni. A miniszterelnök fiatalos munkakészsége munkára készteti nemcsak a minisztereket, de a honatyákat is.

Győzni akarunk!

— Győzni akarunk! — mondta önzérettel a miniszterelnök a főváros déli választókerülete polgársága előtt. — Budapest vágyakozott az új stílus után, amely nem tekint vadászterületnek a milliós fővárost. A halhatatlan nemzet érdekében bizonyos mértékben fel kell számolni a múlttal... S amikor a Máv-kolónia Golgota-uti hatalmas kulturtermében felvilágosító előadást tartott a magyar munkásságnak, hatalmas és félre nem érthető választ adott ezekre a kijelentéseire. „A tőke nem lehet öncél, — mondotta Gömbös Gyula miniszterelnök — hanem csak eszköz arra, hogy fokozhassuk a termelést és biztosíthassuk a nép jólétét a munka segítségével. Nekünk arra kell törekednünk, hogy az összes társadalmi rétegek közt meg legyen a harmónia, amely nélkül nincs termelő munka. Jaj annak a magyarságnak, amelynek minden egyes tagja nem ismeri fel, hogy valamennyien egy nagy közösségben élünk, amelynek történelmi feladata és Istentől elrendelt elhivatottsága van.“ Elesen bírálta az idegenbe menekülő, öncélú tökéket: „Az a feladatunk, hogy ezt a tökéket itt fogjuk és ha másként nem megy, rászorítsuk arra, hogy résztvegyen a nemzeti életben, a nemzeti termelésben...“ Ezekre a szavakra nemcsak a munkások százezrei figyelnek föl, hanem a falvak milliói is, s amikor jóleső érzéssel vesszük tudomásul a már cselekvésnek is beillő bátor elhatározást, őszintén elárulhatjuk mi is gondolatunkat: igen, mi is úgy érezzük, hogy ez az útja a győzelemnek, a teljes megértésnek, az egy tábornak, a nagy magyar álmot valóra válásának...

Újabb kommunista titkos nyomdát találtak

A budapesti főkapitányság politikai nyomozó főcsoportja négy hónappal ezelőtt egyszerre két titkos kommunista nyomdát bénított meg. Nemrégiben azonban azt tapasztalta a rendőrség, hogy újabb kommunista röpiratok és lázító képek kerültek forgalomba. A detektívek hosszas megfigyelés után megállapították, hogy a röpiratok az Hosvai-ut 36. számú házból kerültek ki. A ház első emeletén működött a kommunista titkos nyomdája Nemets Lajos szabósegéd és Krausz Jolán magántisztviselő nő vezetésével. A detektívek mindkettőjüket elfogták, majd házkutatást tartottak. Ennek során négy sokszorosító gépet és rengeteg röpiratot találtak.

Kiállítás a falusi nép — pusztulásáról

Tanulságos kiállítás nyílt meg október hó 18-án a budapesti városligeti Iparcsarnokban. A Turul Szövetség népegészségügyi kiállítást rendezett, ami tíz napon át látható. A vidékiek is könnyű szerrel megtekinthetik, miután féláru vasuti kedvezmény áll rendelkezésre.

Ez a kiállítás, amelynek tartama alatt zajlik le a Turul Szövetség Egészségügyi Hete, — a tanulságos egészségügyi és népnevelő előadásoknak hosszú sorozata — minden tekintetben érdemes a megtekintésre. A vidéki ember szinte szomorodottan látja, hogy a nagyvárosok mennyivel előbbre állnak egészségügyi berendezések dolgában, mint a falvak. Egészséges, levegős lakóház, portalan utak, fürdőszoba, orvosi szolgálat, a tisztálkodásra való nevelés, fürdő, stb. mind-mind hiányzik a falvakból, vagy pedig igen gyéren van meg.

A Faluszövetség megalakulása óta szünet nélkül küzd a falu közegészségügyének a javítása érdekében. A Szövetség által rendezett eddigi kiállításokon a községek számára alkalmas, olcsó közegészségügyi berendezések és tárgyaknak mindig igen tág tere volt, a multban rendezett két községi kongresszuson és a mult esztendőben megtartott egészségügyi értekezleten súlyos megállapítások és kívánások hangoztak el a falusi egészségügy megjavítása érdekében, igen örülünk tehát, hogy a fiatal orvosársadalom magáévá tette célkitűzéseinket és nemcsak az egész ország, hanem a külföld számára is szemléltetővé tette, hogy Magyarországon valóban erős a törekvés a társadalom minden rétegében, hogy a mai tarthatatlan közegészségügyi állapotok javítsanak.

A népegészségügyi kiállítást Gömbös Gyula miniszterelnök nyitotta meg. A megnyitó ünnepség a magyar közélet előkelőségeinek jelenlétében folyt le. A miniszterelnök közel kétórás szemleutján a magyar közegészségügy legkiválóbb képviselőinek társaságában nézte meg a látnivalókat és kifejezést adott elismerésének.

Legtanulságosabb része a kiállításnak kétségtelenül a szemléltető statisztikai rész. Nemcsak tanulságos, de igazán megdöbbentő is, amit itt láthatunk. A tüdővésznek, nemi betegségeknek, a rákbetegségnek, a test-edzés hiányának, a gyermekszüléstől való irtózásnak szemléltető képei ezek a statisztikai táblák, a háboru utáni nagy erkölcsi pusztulásnak a képei, amelyekről igazán le kellene vonni a tanulságokat, különben elpusztulunk, menthetetlenül elveszünk.

Az Egészségügyi Hét keretében rendezett kongresszus alkalmával, amelyet Kozma Miklós belügyminisz-

ter nyitott meg, igen tartalmas és rövid idő múlva nyomtatásban is közforgalomba kerülő előadások és eszmecserék keretében tárgyalás alá kerültek a népesedéspolitikai és a telepítés kérdései is. A Faluszövetség részéről Kerék Mihály dr. titkár a telepítés társadalompolitikai jelentőségéről tartott magvas előadást, amelyet magasszínvonalu vita követett.

Üzenet az Olaszországot járt gazdajfjakhoz!

Fiuk! Hálásan köszönjük soraitokat. Mi nemcsak hisszük, hanem biztosan valljuk, hogy az Olaszországban tanultakat hasznosítjátok azon a területen, ahol éltek. Legyetek úgy a nemzeti gondolatnak, valamint a Szövetségnek hűséges katonái és hírdetői. A római követ Ur nagyon érdekli a követségén felvett fényképek iránt, éppen azért arra kérem azokat, akik a fényképfelvételt eszközölték, hogy küldjék be a felvételeket, hogy azokat megnagyítva, a követ Ur rendelkezésére bocsássuk. A Vasárnap legutóbbi számában már közöltem, hogy szívesen vesszük a fényképeket és közleményeket azokról a gazdaságokról, ahol megfordultatok. Tomassovszky, Hadady, Dobay, Orgel, Csász, Takács leveleit külön köszönöm. Irjátok meg, hogy mivel foglalkoztok, mi a gondolatotok és tervetek az őszi és téli időre? Nem szeretném, ha elaludna a lelkesedés tüze. Olasz barátaitokkal folytassátok a levelezést, ami nyelvkészségteket is fejleszt. Sorsotokról minél előbb értesítést kérek, mert közölni valóm van számotokra. Közöljétek, hogy a közösségben van-e ifjusági egyesület, vagy valamilyen kör? Értesítéteket várja és szeretettel köszönt atyai jóakarótok:

SZEKERES LÁSZLÓ főtítkár.

Kaliforniai pajzstetűtől mentes

Gyümölcsfát, magastörzsű és bokorrózsát
Disziát

Diszcserjét
Évelő virágot

Gyökere szőlővesszőt

stb., bármilyen mennyiségben igen olcsón szállít

Unghváry József

faiskolája, CEGLÉD.

Budapesti iroda

VI., Andrassy-ut 56.

Oktató nagy árjegyzék ingyen.

Gömbös Gyula miniszterelnök és felesége a borsodmezei vitézi szék zászlóavatási ünnepén,

amelyet október hó 20-án, vasárnap tartottak meg Miskolcon.

VILÁGKRÓNIKA

Az olasz-abesszin háború hadműveletei különösebb meglepetést nem hoztak az elmúlt héten. A *Vasárnap* már legutóbbi számában megírta, hogy az olasz hadsereg technikai és harcászati fölényével szemben nincs lehetősége annak, hogy az abesszin hadsereg komoly eredményeket érhessen el. Az elmúlt héten tehát jelentékeny hadmozdulatok nem is voltak, aminek az oka — külpolitikai vélemény szerint — elsősorban abban keresendő, hogy az olaszok nem akarják a genfi tárgyalások lehetséges eredményeit egy túlságosan erélyes támadással veszélyeztetni. A felbomlási folyamat Abessziniában tovább tart, különféle zendülésekről és átpártolásokról érkeznek jelentések, amik azt bizonyítják, hogy Abessziniában lakossága távolról sem áll szilárdan a négus mögött.

A genfi tárgyalások során örvendetes változásokra került sor. Végre úgy látszik, siker koronázza Laval francia miniszterelnök békéltető munkáját. Sikertült enyhülést elérnie a feszült angol-olasz viszonyban és Olaszország ma már hajlandónak mutatkozik arra, hogy a Líbia felé összpontosított hadseregét csökkentse, amivel szemben Anglia is csökkenteni szándékozik a Földközi-tengeren összpontosított flottáját. Ha ennek a lépésnek most még csak elméleti jelentősége van is, mindenesetre azt bizonyítja, hogy a helyzet Anglia és Olaszország között már nem annyira feszült, mint az elmúlt héten volt.

A Népszövetség azonban tovább dolgozik a szankciós tervezetek kidolgozásán és a pénzügyi szankciók után most már a gazdasági szankciókra vonatkozó tervezetet is elfogadta a Ta-

nács. De tekintettel az Olaszország és Anglia között megenyhült viszonyra és arra, hogy a két állam megegyezésére most már alaposabb remény van, úgy határoztak Genfben, hogy a szankciókat egyelőre nem léptetik életbe, hanem időt hagynak a tárgyalások lebonyolítására és csak október 31-én döntenek majd afelől, hogy mikor léptessék életbe az elhatározott szankciókat.

A Népszövetség ülésén Nickl Alfréd rendkívüli követ, Magyarország képviselője ismét felszólalt és leszögezte Magyarország álláspontját a szankciók kérdésében. Nickl Alfréd kiemelte Magyarország különleges helyzetét Olaszországgal szemben és azt, hogy a római egyezmény alapján Magyarországnak nagyon nehéz volna Olaszországgal szemben gazdasági szankciókat alkalmazni, miután Magyarországot legkomolyabb közgazdasági érdekei állítják Olaszország mellé.

Ausztriában váratlanul lemondott Schuschnigg kancellár kormánya. Az új kormányt ismét Schuschnigg alakította meg, ebből az új kormányból azonban kimaradt Fey eddigi belügyminiszter.

Henderson Arthur, volt angol külügyminiszter, a leszerelési konferencia elnöke október hó 20-án, 72 éves korában meghalt. Hendersont 1903-ban választották először képviselővé és 1915-ben vállalt először miniszteri tárcát. A háború utáni években mind jobban előtérbe kerül, 1929—31-es években Anglia külügyminisztere lesz. 1931-ben, a külügyministerségről való lemondása után, a leszerelési bizottság elnökévé választják és ebben a bizottságban egészen a halálát megelőző betegséégig fáradozatlanul dolgozott az európai béke érdekében.

„Két szív egyérről”

Népszínmű dalokkal 4 felvonásban. Irta: Tihanyi Takács Gábor.

Ez a színdarab a Balaton levegője. De nem az, amit a nyaralók keresnek nyári időben, hanem a Balaton körüli dolgozók, a halászok harca a nagy ragadozóval, amely a kisebb halakból él. Persze csak átvitt értelemben, mert emberekről van szó, küzdő, szerető, gyarló emberekről, akiknek mindennapi élete és veritékes sorsa villanik elő minden szereplő beszédéből és cselekedetéből. Népies, igaz hatású munka. *Falusi műkedvelőknek nagyon alkalmas.* Szerepei hálásak és természetességüknél fogva könnyűek.

A könyv ára 1 P 60 fillér. Megrendelhető a szerzőnél: Tihanyi Takács Gábornál, Szőlád, Somogy m.

Aranykalászos gazdai fjak avatása Csongrádon

A csongrádi téli gazdasági iskola a napokban új gazdanemzedéket bocsátott ki az életbe, ugyanis az iskola befejezett kétévi tanfolyamának végzett növendékeit aranykalász-jelvényvel tüntették ki. A tanítást ifjúvága egyuttal nagyon szépen sikerült kiállítás keretében mutatta be tanulója eredményét: mezőgazdasági terményeket és háziipari cikkeket.

A gazdai fjak felavatását szépen sikerült gazdaköri ülés előzte meg, amelyen nagy számban vettek részt a környék öreg gazdái is. Ezen a gyűlésen az elnöki megnyitó után Rigó János (Kiskunfélegyháza), Kovács Sándor (Szegevár) tartottak értékes gazdasági szakelőadást, majd Cs. Fekete János (Csongrád) beszélt, végül Fekete Sándor gazdaköri elnök zárta be a gyűlést. A gyűlés tartama alatt érkezett meg Csongrád vármegye képviseletében Csörgő Károly dr. alispán, mire megkezdődött az aranykalászosok felavatása. Csongrádi György, a téli gazdasági iskola igazgatója, számolt be előbb a tanfolyamot végzett fiuk munkájáról és a versenykiállításról. Ezután Benedekffy Samu gazdasági akadémiai igazgató, a földmívelésügyi miniszter képviselője feltűzte az ifjak mellére az aranykalász-jelvényeket, majd buzdító beszédet intézett az ifjusághoz. Hasonló lelkes beszéddel köszöntötték a végzett ifjakat Csörgő Károly dr. alispán, Szedlacek István csongrádi apátplébános, Piroška János dr. csongrádi polgármester és Fáti József öreg-gazda. Ezalatt megnyílt a nagyközönség részére a két kiállítási terem. A csongrádi gazdai fjak nagy-szerű dolgokat produkáltak ezuttal is úgy mezőgazdasági termékekben, mint pedig háziipari cikkeiben.

Önerejéből épített kulturházat a Jászladány-Tanyai Faluszövetség

Jászladány-Tanya, október hó.

Lélekemelően szép ünnepség zajlott le október hó 20-án, vasárnap, Jászladányi község határában. A Jászladány-Tanyai Faluszövetség avatta fel kulturházát.

Mintegy hét éve alakult meg Jászladány határában a Szövetség fiókja. Az anyaközségtől több, mint tíz kilométerre a tanyákon elszórtan élő derék magyarok rájöttek arra, hogy valamilyen formában bele kell kapcsolódnia a nemzet életébe. Ezért alakították meg a Szövetséget, amely alig kezdte meg áldásos működését, népszerűsége máris egyre nagyobb lett és tagjainak száma állandóan nőtt. Horváth Elemér kiszagda, elnök bölcs mérséklettel vezette és tartotta össze a kis csapatot, melyet a gazdasági válság bizony egyre erősebben tépázott. És amint nőtt a válság és egyre súlyosabb lett a tanyai lakosság helyzete, reájöttek arra, hogy tanulni, haladni kell, különben elpusztulnak. A legnagyobb szükség idejében eszméltek reá elmaradottságukra és nyomban elhatározták, hogy segítenek rajta.

Alapelvük az volt, hogy mindent saját erejükből csinálnak, támogatást senkitől sem kérnek. Horváth Elemér elnök indítványára: „Alapító részvényeket” jegyezték. Minden részvény ára egy mázsa buza volt. Vettek telket, faanyagot, kiverték a vályogot. Közös akarattal kezdtek hozzá az építkezéshez. Az egész idő alatt napszámra mindössze tizenöt pengőt adtak ki. Mint egyetlen nagy család dolgoztak; ha valamire szükség volt, összeadták. Ők voltak a kőművesek, ácsok, mesteremberek és ime, a végtelen rónaságon ott áll a hatalmas kulturház.

Az avató ünnep

Október hó 20-án, vasárnap, reggel sűrű csoportokban indult a tanyai lakosság a kulturház felé, majd onnan menetbe fejlődve, zenekarral

és lovasbandériummal vonultak ki a köves uthoz a vendégek fogadására. A földművelésügyi minisztériumot: Dercsényi László vármegyei gazdasági felügyelő, Szolnok vármegye főispánját és alispánját: Kindl Ferenc dr. főszolgabíró, a vármegyei gazdasági felügyelőseget: Hinkó Ferenc gazdasági felügyelő, Jászladányi községet Kóczian Emil dr. főjegyző képviselte. A Szövetség központja részéről Wieser Béla titkár jelent meg az avató ünnepségen.

Az üdvözlések lefolyása után elindult a színes menet a kulturházhoz, ahol Kis Imre jászladányi plébános tábort misét mondott és felszentelte a kulturházat.

Az ünnepi közgyűlés a Magyar Hírszöveg-gyel kezdődött, majd Kóczian Emil dr. főjegyző üdvözölte a megjelenteket és nagyhatású beszédet mondott, melyben a kulturház jelentőségét és jövő hivatását ismertette. Wieser Béla központi titkár beszédében elismerését fejezte ki azért az áldozatkész munkáért, melynek eredménye ez a kulturház, amely szilárdan fog állani a végtelen rónaságon, hogy szolgálja a tanyai lakosság szellemi és anyagi érdekeit. Végül Horváth Elemér elnök tett fogadalmat, hogy a kulturházat mindenkor rendeltetéséhez hiven, a tanyai lakosság előrehaladása érdekében fogják használni. Javaslatára a diszközgyűlés táviratban üdvözölte Horthy Miklós Kormányzó Urat és a tanyai nép törhetetlen ragaszkodásáról és hűségéről biztosította őt. A diszközgyűlés a Himnusz eléneklésével ért véget. Utána közeled volt, melyen számos felszólaló méltatta a nap nagy jelentőségét.

A Faluszövetségnek valóban komoly sikere, hogy a szétszórtan élő tanyai lakosokat összetömörítve, bekapcsolta a haladó nemzeti életbe és a sok jószándéku törekvést az alkotó munka szolgálatába állította. Ezen a

téren nem lesz már olyan sötét és pusztaság a jászladányi tanyavilág. A kulturházban találkozhatnak a derék magyarok és a hosszú téli estéket a maguk művelésére fordíthatják. És ha a késő téli estéken a magasból nézhetnek a kulturházat, azt láthatnánk, hogy apró lámpások indulnak el sugárszerűen a sötét pusztaságba. Hazafelé tartanak a tanyaiak és pislogó lámpásuk fénye annak a jelképe, hogy a kulturházból elinduló fény és a tudás, a haladás fénye hajlékot talál majd az apró tanyai házakban és elhinti egy szebb jövő ígérteit . . .

39 derék név

A jászladányi tanyai gazdák a legnehezebb időpontban és körülmények között mutatnak jó példát az egész gazdatársadalomnak. Hadd örökítsük meg azoknak a névsorát, akik egy-egy részjeggyel hozzájárultak a kulturház létesítéséhez: Horváth Elemér, Katona Ferenc, Sziráki János, Ricza Mátyás, Sziráki Ferenc, Turi Károly, Borsányi István, Fekete János, Turi Zoltán, Tóth Sándor, Lázár Ferenc, Tóth Antal, Sándor József, Sziráki Sándor, Nyolcas József, Drávc Kálmán, Horváth Farkas, Katona Mihály, Horváth János, Székely János, Rigó András, Tóth Kálmán, Zana András, Donkó Ferenc, Sziráki András, Donkó Kálmán, Fehér Géza, Rigó István, Sziráki Sándor, Lázár K. Imre, Polgár Sándor, Laki Sándor, Biró Károly, Kátai István, Bagi Ágoston, Sziráki Károly, Donkó Demeter, Lázár Ignác és Besse János.

W. B.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése október hó 31-én lejár, hogy a csatolt befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat szíveskedjenek beküldeni, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DIJAINK:

Negyedévre	1 P
Félévre	2 P
Égész évre	4 P

A VASÁRNAP kiadóhivatala.
Budapest, V., Báthory-utca 24.

Az idén takarmányszükség van!

A póttakarmányok, mint

Pekk és Futor

fogják lefelővé tenni a jószág kiteleltetését.

Mindkettőnek alkalmazása pénzben is kifejezve rendkívül hasznot hoz. Felvilágosítást nyújtanak: a szaküzletek és a

„CHINOIN”
gyógyszer és vegyészeti termékek
gyára részvénytársasága. **Ujpest.**

A magkereskedő kártérítéssel tartozik az „elfajzott” magért is

A m. kir. kuria érdekes döntése

Hudi László szentmártonkátai kertész a Tápó-csatorna mellett bérelt földjein kertgazdaságot folytatott. A kertészet részére szükséges különféle konyhakerti magvakat 1930 január 16-án *Bonneff Nikola budapesti magkereskedőtől* vásárolta meg. A termés azonban nem felelt meg a várakozásnak. A késői káposztafélékből ugyanis sokkal kisebb termése lett, mint a vásárolt mag minősége alapján remélhető volt. Hudi vizsgálni kezdte ennek az okát és megállapította, hogy a késői káposztafélék és a *Filippopoli paprika magja elfajzott, nem fajazonos mag volt*. Értesítette erről a magkereskedőt és kártérítést kért. Miután ez elutasította kérését, Hudi 6455 pengő erejéig kártérítési pert indított.

Bonneff azzal védekezett, hogy a kertész nem a nála vásárolt magot vetette el, hanem valami másfajta magot. Egyébként is a rossz termés oka az volt, hogy Hudi nem a kellő időben vetette el a káposztamagot és a megművelésnél is mulasztásokat követett el.

A törvényszék elutasította Hudi keresetét.

Az ítélőtábla a kihallgatott tanúk és a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapította, hogy a kertész a *Bonnefftól* vásárolt magot használta fel és ennek alapján elmarasztalta a kereskedőt.

A felülvizsgálati eljárás során a kir. kuria jogerősen megállapította a magkereskedő kártérítési kötelezettségét. (P. IV. 283/1935.). Az ítélet

indokolása kifejti, hogy a vetőmag értéke köztudomás szerint annak fajtisztaságától és azonosságától függ, következésképpen a fajazonosság a vetőmag lényeges minőségi tulajdonsága gyanánt jelentkezik.

A földművelésügyi minisztérium növényvédelmi és növényforgalmi irodája által kiadott „Kertészet” című havi folyóirat 1931. évi november hó 15-iki számában „Fejnelküli káposzták” cím alatt megjelent cikk szerint: „A téli fejeskáposzta az őszi hónapokban fejlődik a legerősebben, levelei beborulnak és kemény fejet képeznek. Megezik azonban, hogy a levelek szétesve hatalmasra fejlődnek, azonban fejet nem képeznek. Az ilyen káposzta értéktelen és legfeljebb takarmányozási célokra felel meg. A baj oka elsősorban is a vetőmagban keresendő”.

A megállapított tényállás szerint ilyen volt Hudi káposztatermése is, mert az egészséges kifejlett és befejeedett káposzták mellett nagyrészt kifejletlen és fejtelen káposztákat eredményezett. A kertgazdaságban talált növényzet pedig megfelelt a *Bonnefftól* vásárolt mag fajtajának.

Igaz, hogy a fejeskáposzta minőségi kifejlődésére, valamint annak leromlására is nagy befolyást gyakorolnak a külső hatások (időjárás, csapadékvizonyok, trágyázás, talaj, rovar-és gombakártétel, stb.), olyannyira, hogy a rendestől eltérő kedvezőtlen külső hatások gyakran teljesen deformálni is képesek a növényt annak ellenére, hogy a legjobb minőségű tenyészanyagból származott. Hudi esetében azonban az elvetett mag kifogástalan káposzták mellett fejnelküli káposztát is termelt, a bajt tehát elsősorban a vetőmagban kell keresni, mert nemcsak a rendestől eltérő káros külső hatások nem lehetett megállapítani, de tény az, hogy Hudi kertgazdasága a téli káposzta természetére alkalmas volt, a talaj jól meg volt trágyázva és szakszerűen meg volt munkálva és hogy a kertész a káposztát rendszeresen öntöztette és abban számbavehető rovarkár sem volt. A késői káposztafajoknak szabadföldi palántaágyakba való elvetését pedig a szakszerű művelés egyenesen megkívánja. Végül a magkereskedőnek azon ellenvetése, hogy a kertész a szóbanforgó magvakat 1931 január 16-án vásárolta, de azok minősége ellen támasztott kifogásait csak 1931 augusztus 14-én közölte, nem vehető figyelembe, mert a téli káposzták kifejlődése szeptember-október hónapokra esik, ezért az elvetett mag fajazonossága korábban megállapítható nem lévén, Hudi kertész kifogásait előbb nem is közölhette.

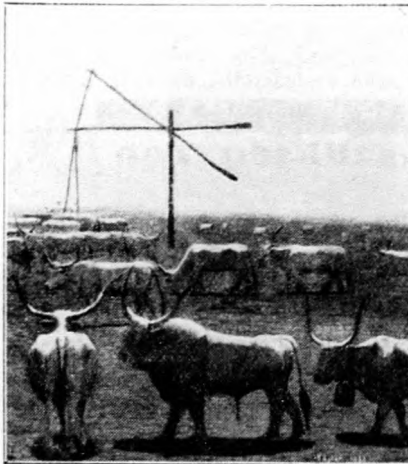
Káplár Miklós
juhászt ábrázoló olajfestménye.

Káplár Miklós emlékkiállítás

Néhány hónap előtt nagy gyász érte a magyar östehetségek barátait: meghalt Káplár Miklós, a hortobágyi földműves-festő. Hogy ki volt Káplár Miklós, azt nem kell újból elmondanunk a *Vasárnap* olvasóinak, hiszen a magyar östehetségek tavalyi első kiállításán már bőven megemlékeztünk róla. Megirtuk, hogy van lenn a Hortobágyon egy öreg juhász, aki mesterien kezeli a festőecsetet. Képein ott van a Hortobágy napsütése, az ő hortobágyi típusai élnek és néhány esetvonnással élénk tudja állítani a nagy magyar pusztaság életét.

Ezt az igazi östehetséget ragadta el idő előtt a halál és a magyar östehetségek barátai igazán kegyeletes kötelességet teljesítettek akkor, amikor Káplár Miklós képeit összegyűjtötték és emlékkiállítást rendeztek belőlük az östehetségek budapesti helyiségében. A kiállítást október hó 19-én Móricz Zsigmond író beszéde nyitotta meg. A nagy író szavait meghatott csendben hallgatta végig a megjelent szépszámú közönség és a beszéd minden szavát igazolva láthatták a kiállításon. Káplár Miklós festményei nem kezdetleges próbálkozások, hanem az istenáldotta, valódi tehetség alkotásai. A magyar östehetségek barátainak érdeme az, hogy ez a komoly tehetség nem kallódott el az ismeretlenségben és ma tudjuk, hogy volt egy Káplár Miklós, a hortobágyi pusztá ecsettel író költője.

Káplár Miklós képein kívül gyönyörű kerámiák, szöttesek és még néhány figyelemreméltó tehetség képei emelik a kiállítást olyan színvonalra, amely előtt csodálkozva áll meg nemcsak a magyar, hanem a külföldi látogató is.

Káplár Miklós
olajfestménye a Hortobágyról.

Meggyőző bizonyíték a téli gazdasági iskolák eredményes működéséről

Annak idején Mayer János földművelésügyi miniszter honosította meg Magyarországon a két évfolyamu téli mezőgazdasági iskolákat, amelyek lényege az, hogy az iskolák növendékei csakis a téli hónapok alatt részesülnek elméleti oktatásban, nyáron a saját vagy szülei gazdaságában gyakorlatilag hasznosítják elméleti ismereteiket, végzett munkájukat azonban az intézet tanárai állandóan ellenőrzik s irányítják. Ezek az iskolák a gyakorlatban tökéletesen beváltak s így folyton népszerűbbek lesznek. Alább egy érdekes tudósítás számol be arról, hogy a téli gazdasági iskolák milyen kézzelfogható eredményeket érnek el a „haladó” gazdák kiképzése terén.

Gajáry László dr., a székesfehérvári téli gazdasági iskola igazgatója írta nekünk a következő sorokat:

Gajáry László dr. levele

„Október 7-én gyakorlati oktatást végeztem Törökszentmiklóson F. Tóth Mihálynál, iskolánk szeptember hó 29-én felavatott, jelesen végzett, derék aranykalászos gazdájánál. Nevezett fia F. Tóth Mihálynak, Törökszentmiklós érdemes főbirájának, aki lelkes közéleti munkássága mellett kiváló gyakorlati gazda is. Már a vasuti állomáson örömmel jelentik, hogy ritka szép eredmény volt náluk: 75.8 kilogramm ellési sulyal ellett egy tehenük egy bikaborjut! E magas számra magam is meglepődtem, miután gyakorlatomban ilyen magas ellési sulyt még nem mértem. Utánakeresve, a legmagasabb ellési sulyt Klein Lajos baracsi földbirtokos idamajori tehenészetének IX. Milcsi magyar pirostarka tehenénél találtam meg, amely 1931 május hó 5-én egy 73 kg-os bikaborjut ellett. Tekintve az eset rendkívüliségét, azonnal meghívtuk szemlére Návay Imre dr. főszolgabíró, Csicseri Orosz András községi főjegyző és Polgár Béla nagybirtokos. Nevezettek elismeréssel adóztak nemcsak a látott kiváló tenyészállatoknak, hanem a példás udvar- és lakásrendnek is.

A „csodaborju”

De térjünk vissza a „csodaborju”-hoz. A bikaborju szeptember 16-án született — hiteles tanuk által igazolva — 75.8 kg-os ellési sulyal egy „Terka” nevű magyar pirostarka tehéntől, mely a Szolnok vármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület által 358. törzskönyvi szám alatt lett törzskönyvezve 1934 szeptember hó 17-én s a külemi bírálaton A/II. osztályzatot nyert. A tehénnek ez már a negyedik borja; az első borja olyan nagy volt (65 kg-os), hogy mire a

napvilágra került, elpusztult; a második és harmadik borja szabályos sulyu volt, de a második üszőborju oly szépen fejlődött, hogy hathónapos korában már közel 400 kg-ot nyomott! „Terka” jelenleg hatéves, F. Tóthék saját nevelése s egy szép, kiváló tögyű, egészséges tenyészállat, amely a második borja után mint friss fejős 30 liter tejet adott közepes takarmányozás mellett (s e nagy számot három hónapig tartotta). A borju apja Báró nevű magyar pirostarka községi bika, amely Kővér János martfűi (Szolnok vármegye) gazdaságából lett vásárolva. A nagy-sulyu borju ellése könnyen folyt le; a fejszót a borjuval szoptatták ki (amit meghagyott, mindig kifejték) és azóta is naponta négyszer szoptatják, majd utána kifejik az anyját az utolsó cseppig. A borju kifogástalan küllemű és színezetű, erős csontozatu, korának megfelelő jó kondícióban van s nagy reményekre jogosít, mivel tovább is ily szakszerű tenyésztoi elvek mellett lesz felnevelve s ajánlatomra 1937. év tavaszán felviszik a budapesti tenyészállatvásárra. A borju fejlődése is feltűnő jó, amennyiben 18 napos korára 110 kg sulyt ért el, ami 1.9 kg-os napi súlygyarapodásnak felel meg.

A tenyésztő gazda hálája

Természetes, hogy e szép eredménynek a gondos tenyésztoi munka, szabványos takarmányozás és a kiváló (világos, tágas, tiszta és jól szellőztetett) istálló a főoka. De meg kell állapítanunk, hogy nevezettek a gyakorlati oktatás során iskolánk gazdasági tanári testületétől a

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hirneves

Reményi Mihály

hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

gyakorlati oktatás alkalmával vezetett „Nyilvántartás” adatai szerint a szarvasmarhatenyésztés terén az alábbi szaktanácsokat kapták: *tehenek egyedi takarmányozása, elapasztása* („Terka” is az ellés előtt 10 héttel lett elapasztva!), *tejre való előkészítése, a magántörzskönyvek feltekete* (majd rábeszélésünkre a hivatalos törzskönyvezés bevezetése!), *takarmánymész és zuzott zab etetése és a növendékállatok szakszerű felnevelése*. Mindezeket október hó 7-én F. Tóth gazdatársunk is elismerte azzal, hogy kivételes bikaborjut „Székesfehérvár”-nak nevezte el, hálából az iskola részéről kapott elméleti oktatás szép eredményéért.

Az exportburgonya minimális árai.

A burgonyakiviteli egyesülés gazdellenőrző bizottsága október hó 15-iki hatállyal az Olaszország részére vásárolt Ella burgonya minimális termelői árát a következőképpen állapította meg: Alsódunántúli termelői körzetben: Somogy és Zala megye délnyugati részében 6.05—6.20, Somogy és Zala megye északi részében, Tolna és Baranya megyékben 5.95, egyéb dunántúli megyékben 5.85, Tiszántúl 5.50—5.60 pengő mázsként.

„Terka” és „Székesfehérvár”

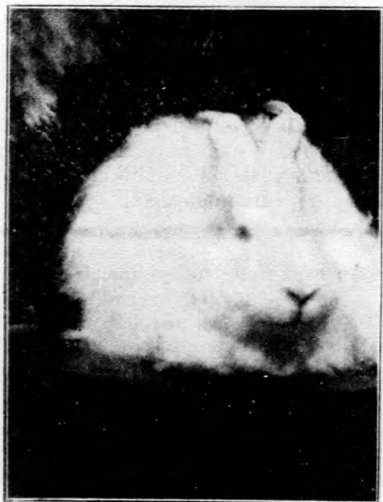
A csodatehén mögött Gajáry László igazgató és a F. Tóth-család tagjai állanak.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Az angora gyapjasnyúl tenyésztése

(Képpel.) Hazánkban a legutóbbi években a kisállattenyésztésnek egy új és nálunk mindeztideig kevésbé ismeretes, de annál jelentősebb ága honosodott meg, s ez az *angora gyapjasnyúl tenyésztése*, illetve az angora gyapju termelése. Az angoranyul-tenyésztés nem szenvedély, nem sport, de nem is „csak üzlet”, hanem egy rendkívül érdekes és hasznos tevékenység, amely az állatszeretettel sok kedves apró örömmel, a hozzáértést rengeteg a tenyésztés közben megfigyelhető érdekességgel és a ráfordított csekély tőkét feltétlenül jelentős haszonnal hálálja meg. Mivel az angoragyapjában nincs

Fiatlan angora emse

oly nagy mennyiség, amit a szövőipar fel nem vesz, sőt a nagy nyersanyaghiány következtében legtöbb esetben előre is leköt — bátran állíthatjuk, hogy az állattenyésztés bármely ágazatában a haszon, — sokszor óriási befektetésekkel — sem éri el még csak töredékét sem annak, amit az angora-nyul legkisebb költség mellett nyújt. Az angora ugyanis más állatokkal, vagy más nyulfajtákkal ellentétben rendkívül kiscéki és igénytelen, csupán rendszeres kezelet, szeretetteljes bánásmód, védett helyet és tisztaságot kíván.

Átlagos számítás szerint az angora egy évi takarmányozási költsége — még, ha a takarmányt kicsiben vásárolnók is — legfeljebb 5 pengő. Természetesen ez a költség, ha módunkban van az angorát saját termésű takarmánnyal etetni, még kisebbre csökken. Ezzel szemben egy angora évi gyapjuhozama — az átlagot véve — 30—40 deka, aminek kereskedelmi értéke mindenkor 9—10

pengő. Vagyis általános számítás szerint három angora ad egy évben egy kiló gyapjut, a három állat évi tartása legfeljebb 15 pengő, egy kiló angoragyapju ára pedig mindenkor legalább 30—35 pengő. Így egy kiló gyapju után körülbelül 15—20 pengő a tiszta haszon. Ha azonban a termelt gyapjut, illetve a fonalat háziilag dolgozzuk fel, horgoljuk, kötjük, stb., nemcsak családunkat láthatjuk el meleg téli holmival, hanem a kézimunkaféléket értékesítve, gyapjuhasznunkat sokszorosán megtehetővéjük. Jellemző az angoragyapju lágy-ságára és finomságára, hogy egy kötött pullover sulya körülbelül 10 deka, amely mennyiséget egy jó angora egyszeri nyírásra lead. És ezt a nyírás körülbelül három hónaponta ismételtjük. Ha azonban az angoragyapju termésünket nem háziilag akarjuk feldolgozni, hanem mint nyersanyagot akarjuk értékesíteni — mivel minden más gyapjut felülmúl értékben és finomságban — vetekednek érte mindenkor a textilpiacon. Külkereskedelmi mérlegünk szerint az itthoni megfelelő termés hiányában évente 1—2 millió pengő megy ki külföldre ezért az anyagért.

Megállapíthatjuk tehát, hogy az angorának óriási gazdasági jelentősége és biztos alapokon nyugvó nagy jövője van. Ma még azonban, sajnos, fajtiszta angoranyul hazánkban — egy-két tenyésztőnk leszámítva — alig van, de kívánatos volna, hogy az angora gyapjasnyul elterjedésével mindenki jelentős jövedelemre tehetne szert.

Egyébként — értesüléseink szerint — az angoranyul-tenyésztés kiterjesztése érdekében a földmívelésügyi kormányzat részéről is lépések történnének, mert egyre szélesebb körök ismerik fel az angora — mint gyapjutermelésre tartott haszonállat — nemzetgazdasági jelentőségét.

BESSENYEY ISTVÁN*

* A fentiekre vonatkozólag bármely bővebb felvilágosítást készséggel nyújt cikkünk írója: Budafok-Rózsavölgy, Orsovai-u. 8.

A takarmányrépa

szedésével egyidejűleg leghelyesebb a behordást is megindítani s a répát otthon bekazalozni. A kazlakat, hogy a behordott répa jól kifújhassa magát s a fölösleges nedvességtől megszabaduljon, különösen enyhe idő esetén egyelőre nem földeljük még be, hanem ideiglenesen betakarjuk tengeriszár-kévékkel. Ha a hordást bármely okból nem indíthatjuk meg s kénytelenek vagyunk a kiszedett

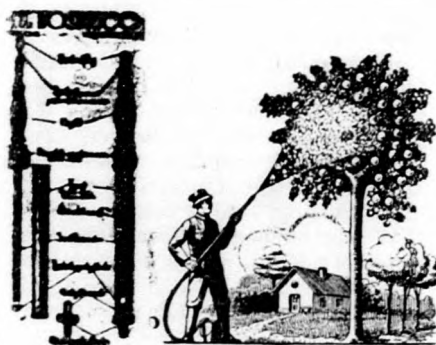
répát a répafieldőn, kupacokban hagyni, a kupacokat ne takarjuk le répa-levelekkel, mert ez a fagy ellen nem nyújt kellő védelmet, meleg időben pedig a fülledő, rothadó levelekkel könnyen belevisszük a romlás csírát a répába s annak eltarthatóságát veszélyeztetjük.

A behordásnál a szekerekre rákást gombvégű vasvillákkal kell végezni és nem közönséges vasvillákkal, mert az utóbbiakkal a répát összeszurkáljuk. Ne feledjük, hogy minél több sebet kap a betakarításnál a répa, annál inkább veszélyeztetjük eltarthatóságát.

A behordott répából már a kazalozásnál igyekezzünk kiválogatni a sebesült és hibás répákat; ezeket külön kell kazalozni és korábban felvetetni. Ha ugyanis ezek az egészségesek közt lesznek bekazalozva, akkor veszélyeztetik eltarthatóságukat.

Ha a kazalba rakott répa kellőleg már kifújta magát, akkor nem kell késlekedni a leföldeléssel. Lehetőleg száraz, apró föld alkalmas erre, tehát a répa közvetlenül száraz földet rakjunk. Ha a kazi mellett talaj, melyből a takarásra szolgáló földet nyerjük, felületén nedves, sáros, akkor csak a második ásonyom szárazabb földjét használjuk a répa közvetlen letakarására, az első ásonyom földjét pedig később, a nagyobb hidegek beálltával használhatjuk fel a földtakaró vastagításához.

Nagy hiba a répakazlat előzőleg répa-levelekkel vagy szármával betakarítani s utólag leföldelni. A répa-levelek és a szármák a penészedést mozdítja elő; ilyen takaró alatt könnyen megromlik

Széttedve

Munkában

Legújabb szabadalom

„NETTOSPRIC“

dugattyunélküli gyümölcsfapernetező készülék.

Olcso, nincs benne bőrozés, nem szárad ki, nem romlik, nem kopik. Egy perc alatt szétzedhető és könnyen tisztítható. Alkalmas permetezésre, fertőtlenítésre, megszélésre stb.

Kérjen díjtalan leírást.

Gyártja és forgalomba hozza:

Takács Károly, nyug. Máv. előljáró, Budapest, VI., Kerekes-utca 28.

a répánk. A répa eltartásának érdekében elvünk legyen: földből földre!

A kazal gerincét ne földeljük le tulkorán; inkább védjük azt a gerincen végigfektetett tengeriszár-kévékkel. Ha azonban a hidegek beállanak, akkor a kazal gerincéről is távolítsuk el ezt az ideiglenes takarót s földeljük le teljesen a kazalt. Ne készítsünk a kazlak tetején u. n. szellőző kéményeket, mert nagy hidegek alkalmával a pára lecsapódik nedvesség alakjában s itt a répa rothadni kezd.

Igen kemény tél esetén tanácsos a rendszeren leföldelt répakazlak gerincét s az oldalfalak felső harmadát, ahol a földréteg rendszerint vékonyabb szokott lenni, leszalmazni s a szalmaréteg fölé még egy csekély földréteget helyezni. Így azután a szalma tényleg kitűnő védelmet fog az erősebb fagyok ellen nyújtani anélkül, hogy magában a kazalban rothadást idézne elő.

A szüret utáni helyzet

A Tokajhegyalját kivéve, az ország legnagyobb részében a szüretet befejezték. A szüreti eredmények és ezzel kapcsolatosan a must- és ujbórárok nagyon eltértek.

A *borszőlőt* a kereskedők kg-ként 13—17 filléres árban szedték heteken át, a legutóbbi napokban azután szinte egyöntetűen kialakult a 15 filléres iránymű. A *könnnyű ujbórákért* szeszfokonként 2—2,2 fillért kérnek. *Urasági fajborokért* 2,5 fillér, sőt ennél is magasabb árakat, vagy csak literre adják el. Az *óborok* ára változatlan. Iránymű szeszfokonként 2,8—3 fillér. Finomabb fajboroknál ennél magasabb, Nagy a kereslet *szüretelt must iránt*. Az otelló-borokat most szüretelik. Gyöngyös környékén igen szép, magasfokú otelló-borok termettek.

Szomorú adat a terméseredményekre például a ceglédi, hol holdanként átlagban csak 3 hl bor termett. Szeged környékén az uradalmi szőlőkben helyenként még ennél is kisebb az eredmény. A Dunántúlon viszont a Noah-vidéken rekordtermés volt. Hallottunk holdanként 50 hl-es Noah-terméséről is. Sajnos, a legújabb rendelkezések nem engedik, hogy a Brennwein előjára felhasználni kommerborokat Noah-borból kifőzött párlattal feljavítsák. Ez a rendelet óriási kárt okozott a minőségi termelésnek, mert a nagytömegű Noah-bor megrekedett, a főződik nem veszik meg, az ára lezuhant és a kommere, valamint fajborok rendezetlenebb kialakult árát tőri le, mert a közfogyasztásba jut be igen olcsó ára folytán.

Az ideai *törkölypálinkatermelésre* határozottan befolyással lesz az, hogy a főződik jelenleg métermázsánként 1,50 pengőt is kínálnak a nyers törkölyért. Van, ahol 1,80 pengőt is megadnak. Ez annyit jelent, hogy az önköltségi ár hífokonként 3,20—3,25 pengőbe kerül, mintán a szesznyeredék ezidén, a próba-főzések szerint, csak 2,5 szeszfok. *Uj törkölyt* jelenleg 3,30—3,40 pengőért kínálnak, de csak úgy, ha előre megveszik és leelőlegezik a vevők. A *szilvőrium* ára jelenleg hífokonként 5,50, az *ó kék-szilvőpálinka* hífok ára 6—6,30 pengő.

Irsai M. József.

Eredeti „TEXAS“
GABONADARÁLÓK
 megérkeztek és kaphatók a főraktárban:
KIRÁLY SÁNDOR
 cégnél Budapest,
 VI., Felsőerdősor 6
 Ára: Kézihajtású lendítőkerékke' 27 P
 Sulya: 16 kilogramm.

Apró jótanácsok

A **felsőtiszi buzák** (Heves, Borsod, Zemplén termése) sikkérminősége nemcsak eléri ezidén a tiszavidéki buzák sikkérminőségét, de — a *Liszt-kísérleti Állomás* vizsgálatai szerint — sok esetben felül is mulja ezeket. Erre a körülményre azért jó felfigyelni, mert a felsőtiszi gazdák ezen alapon magasabb árakat igényelhetnek. A gabonatözsde ugyanis nem vesz erről tudomást és ma is alacsonyabban jegyzi a felsőtiszi buzákat. Helyénvaló lenne, ha a gabonakereskedelem is szakítana a régi buza-közveti beosztással s a buzát belső tulajdonságai alapján értékelné és nem azon alapon, hogy hol termett. Igen érdekes jelenség — ugyanezen állomás vizsgálatai szerint — az is, hogy a buza sikkérminősége ott a leggyengébb, ahol a májusi fagyok legerősebbek voltak, viszont igen jó sikkérminőségekkel találkozunk azokon a buzavidékeken, ahol a májusi fagyok nem voltak ennyire jelentékenyek.

A **diót** akkor veszi szívesen a kereskedő, ha fehér, tiszta a héja. Ezért szokták kádban bőséges vízzel átmosni. Szokták mosni 2 százalékos szódaoldatban is, de a szóadás mosást közönséges vízben való öblítés kövesse. Végre alkalmas fehérítő módszer a kénezés is.

A **méhesben** ősz végén már nyugalmnak kell lenni. Legfeljebb az ételen szükség szerű kiegészítést végezhetjük el. Etetésre mézet vagy tiszta cukoroldatot használunk. Tennivalónk még: az elöregedett lépek kiseljeztetése és a megmaradtok elraktározása, kénezése. A kijáró-nyílást fogas-szűkítővel lássuk el, hogy az égr be ne férközhesen. A méhek enyhe, derült napokon még kijárnak. A méhalkásokon esetleg mutatkozó nagy repedéseket tapasszuk be. A hideg idő beálltával az álló kaptárak fedődeszkáira néhány réteg újságpapírost tegyünk. A kaptárt ok nélkül ne nyitogassuk, a méheket ne bolygassuk. Ha azonban valamely családon segíteni kell, azt enyhe napokon végezzük.

Buzavetéskor a vetőgép után semmiesetre se járassunk tövisboronákat, hanem igyekezzünk inkább könnyebb vasfogásokkal alátakarni a vetést. A tövisborona munkája csak szemre szép, de egyáltalában nem ki-

vánatos, hogy az őszi vetés tulságos simára dolgoztassék el; apró rögök, melyek azonban nem hátráltatják a kelést és a vetés megerősödését, inkább kívánatosak, mint nem, mert a hófúvások ellen védik a fiatal vetést.

Korai keltetésű jércéinket most bőségesen etessük, hogy elkezdjék a tojástermelést és megszakítás nélkül tojjanak egész télen át értékes téli tojásokat. Kísérjük figyelemmel jércéink tojástermelését már a kezdet elején is. A legjobban tojó jércéket jegyezzük meg s ezek után neveljünk csirkét. A tojások száma mellett természetesen fontos a tojások nagysága is.

A **présházban**, amely szokás szerint szoros összeköttetésben áll a pincével, kerüljük a füstöt és akadályozzuk meg a petróleumlámpa kigőzölgését, mivel a must olyan természetű (akárcsak a tej), hogy minden idegen szagot mohón magába szív és ennek következtében a leendő borra kedvezőtlen hatással lenne!

Nagy az érdeklődés győri kerületi gyűlésünk iránt

Jelentettük már, hogy a *Falu-Gazdaszövetség* október hó 26-án *Győrött* kerületi gyűlést tart abból a célból, hogy két nagyfontosságú agrárpolitikai feladatra hívja fel a gazdaközönség figyelmét. Az első az *exportképes mezőgazdasági termékek előállításának módjaira*, a második a *talajerő biztosításának újabb lehetőségeire* vonatkozik. Az első problémát *Serbán Iván* dr. gazdasági főtanácsos, a Külkereskedelmi Hivatal elnöke fogja ismertetni; a másodikra nézve pedig *Manninger Adolf* gazdasági főtanácsos, hercegi uradalmi igazgató szolgál utmutatásokkal. Mindkét előadó kitűnő szakember és a felvetett termelési kérdések leghivatottabb ismerője, a két előadás tehát a legszélesebbkörű érdeklődésre tart hat számot.

A kerületi gyűlés kimagasló eseménye lesz továbbá *Krúdy Ferenc* országgyűlési képviselőnek, az új agrárpolitikai célkitűzések előharcosának elnöki megnyitója, amelyben részletesen ki fogja fejteni termelési rendszerünk átszervezésének mulhatatlan szükségességét.

A Szövetség képviselőletében a kerületi gyűlésen résztvesz *Krúdy Ferenc* ügyvezető-alelnök, *Tölgyes István* dr. igazgató és *Mayer Emil*, a „Vasárnap” szerkesztője. A gyűlés a város-háza közgyűlési termében, délelőtt 10 órakor kezdődik.

SZÖVETKEZETI ÉLET

A szövetkezeti terményértékesítés fokozódó sikerei

Néhány éve indult meg erőteljesebben a mezőgazdasági termékek szövetkezeti alapon való értékesítése, amikor is a szövetkezeti központok megalakították az értékesítés központi szervét, a *Futura*-t, a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvénytársaságát. A másfél évtizedet meghaladó multja alatt ez a szervezet nemcsak nélkülözhetlenségét bizonyította be, de újabb kezdeményezéseivel arról is meggyőzte a gazdaközönseget, hogy kitűnő árszabályozó tényező s idővel csaknem minden mezőgazdasági termékre ki fog terjedni a működése, a kivitel lebonnyolításának és fejlesztésének pedig ma már a legszámottevőbb oszlopa. Különösen szép sikereket ért el a *Futura* az elmúlt 1934-ik esztendőben, amelyről az intézet igazgatósága október hó 16-án, *Ipolyi Keller Gyula* ny. államtitkár elnökle alatt tartott közgyűlésen részletes jelentésben számolt be.

Ez a jelentés kiemeli, hogy az 1934—35. év mennyiségileg gyengébb buza-termése ellenére is a *Futura* programszerűen bonyolította le külföldi szállításait. A *Futura* bevált árszabályozó tevékenysége kiállotta a tűzpróbát a buzaárbiztosítási rendszernek Magyarországon első ízben a most lefolyt gazdasági év megindulásakor történt életbe léptetése alkalmával is. A rendszert a gazdaközönység a legteljesebb megnyugvással fogadta, mert határt szabott az esetleges árcsökkenésnek és mentesítette a magyar buza-termelést a tengerentúli országok kíméletlen versenyétől. Megemlítjük még a jelentésből a *Futura* által irányított tengeri-importhatározatokat, amelyet már a folyó év tavaszán jelentkezett takarmányinség tett szükségessé és amelynek során a *Futura* részben közvetlenül a gazdáknak szállított külföldi tengerit, részben pedig a gabonakereskedelem bevonásával gondoskodott a jelentkező szükséglet kielégítéséről. A *Futura* gyapjuosztálya ismét nagy sikerrel rendezte meg a hagyományos *budapesti gyapjúárverést*, amelyen az eladásra kerülő gyapjútételek ugyszólván kivétel nélkül vevőre találtak. Az aukció egyre emelkedő népszerűsége az idén oly rekordforgalmat eredményezett (1,154.454 kg gyapjút hoztak fel), melyre a Csonka-magyarországon megtartott aukción még nem volt példa.

Kovács János m. kir. kincstári főtanácsos, az OKH ügyvezető-igazgatója a részvényesek nevében elismerő szavakkal emlékezett meg a példás ügyvezetéséről és javaslatára a közgyűlés a vezetőség és tisztviselői kar eredményes munkája iránt elis-

merését fejezte ki. A közgyűlés az üresedésben lévő igazgatósági tagsági helyre *Wünscher Frigyes* dr. m. kir. főtanácsost, a *Hangya* vezérigazgatóját választotta meg.

Magyarok a prágai nemzetközi szövetkezeti értekezleten. A Szövetkezetek Nemzetközi Szövetsége és a fogyasztási szövetkezetek nemzetközi nagyban bevásárló társasága, valamint a szervezettek különböző bizottságai október hó 11-től 15-ig tartották ezidei ülésüket Prágában. A *Hangya* Szövetkezeti Központot és a kötelekékbe tartozó szövetkezeteket *Wünscher Frigyes* dr., a Magyarországi Szövetkezetek Szövetségét *Kuncz Ödön* dr. egyetemi tanár, az Általános Fogyasztási Szövetkezeteket pedig *Peidl Gyula* képviselte.

NEMZETGAZDASÁG

Három országgal kezdődnek kereskedelmi tárgyalások

Az őszi külkereskedelmi tárgyalások a jövő héten megkezdődnek, amikor *Nickl Alfréd* rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter már bevégzte feladatát a genfi tárgyalásokon. A tárgyalások elsősorban a magyar-olasz, a magyar-német és a magyar-osztrák kereskedelmi kérdések megoldásával fognak foglalkozni. Olasz viszonylatban előkészítik a magán-kompenzációs rendszerre való fokozatos áttérést, osztrák viszonylatban pedig a magyar-osztrák külkereskedelmi mérleg egyensúlyának biztosítása az első kérdés. A német-magyar kormánybizottság budapesti ülésezése is küszöbön áll és ezeknek a tárgyalásoknak a súlypontja minden valószínűség szerint a sertés-, sertéshus- és zsirkevitel kérdéseire helyeződik. Itt kell megemlítenünk azt, hogy a zsirkevitelünk Anglia felé már az idei őszi szezonban is megkezdődött és ezekben valószínűleg túlhaladja a tavalyi mennyiséget.

A Központi Statisztikai Hivatal ki-mutatása az elmúlt szeptember hónapra vonatkozólag kedvező eredményeket mutat. A bankok összbetétállománya változatlan, a megelőzési index azonban csökkent és a fővárosi és vidéki kereskedők körében kevesebb fizetési képtelenséget jelentettek be, mint a múlt évi szeptember hó folyamán, ami azt mutatja, hogy kereskedelmi életünk is egészségesebb lett.

Budapesten a legmagasabb a buza ára. A buza ára az utóbbi hetekben erősen emelkedett a nemzetközi piacokon. Csikágóban például 10.89-ről 13.46 pengőre emelkedett, Liverpoolban 10.26-ról 12.88-ra, Rotterdamban pedig 9.47 pengőről 11.53 pengőre ugrott a buza ára. Megállapítható ebből, hogy a nagy nemzetközi piacok árainál magasabb buzaárat jegyeznek Budapesten.

PÁSZTORTÜZ

A temetők megbecsüléséről

A földnek az aranynál becsesebb értékét minden nemesfajtájú népnél az ösöknök beléje rejtett szent hamvai adják meg. Azért, ha elszakadunk a szülőföldtől, utolsó bucsu-utunk a temetőbe kedveseink sírjához vezet. S ha idők múltán messze földekről az élet küzdelmes harcaiból az elhagyott, árva otthonhoz megtérünk, első utunk ismét csak a temetőhöz fordul vissza, hogy a könnyek fátyolán át felidézük az elhunyt kedveseink édes képét, az elmúlt boldog, szép, ifjú idők meleg emlékeit.

A temető röggjei alatt azok a csodálatos hagyományok is ott szenderregnek, melyekből a későbbi család, a későbbi nemzet önértékét, öntudatát, élet- és harcikedvét frissíti és acélozza. A régi temetők tanítanak és jellemzik a falut, a várost, az országot, melynek földjéből — az egyház által is — megszenteltettek.

A hely és a nép történetét regéli a temető; azért megnyugszom, midőn jártomban-keltomban szeretettel gondozott és óvott virágos temetőket látok. Viszont lesújt a szegény és égeti lelkeket a fájdalom, amidőn dudvától lepott, bozotos, a végpusztulásnak lelketlenül odaengedett temetőben kell tévelyegnem... Minő szegény, szánalmas, hitvány az a nép, mely öseit sírbadobva felejtí és multjának süppedő sírja fölött eddig falánkul legelésző disznócsürhe módján át-gázol — ez jut ilyenkor eszembe.

A szomorító alkalmat pedig az szolgáltatta e panaszos soraim megírására, hogy ott az elszakított kincses Kolozsváron a románok a közel félezredéves nagyhirű magyar házsongárdi temetőt most egész tervszerűleg irtják, pusztítják! Történelmi nagyságoknak, városépítő polgároknak zománcos sírköveit török, zuzzák, földre döntik, ellopokdják, hogy idővel annál könnyebben román településnek tüntessék fel az ősi büszke magyar Kolozsvárt. Testvéreim, a temetők megbecsülését tehát nem hiába, nem ok nélkül hirdetem én!

MÓRICZ PÁL

Október hó 20-tól tilos szarvasbikára vadászni! Tekintettel arra, hogy a folyó vadászati évadban a szarvasbikáknak a lövése a hazai szarvasállományhoz viszonyítottan sok helyütt mértéken túl történt és a meglévő szarvasbika-állomány a rossz ivararánnyal és az országsteredülő szárazság következtében előállott takarmányhiány miatt nagymértékben legyengült, a földművelésügyi miniszter a szarvasbikákat október 20-ától kezdődőleg vadászati tilalom alá helyezte.

ASSZONYOKNAK, LEANYOKNAK

Kézimunkák
mosása és vasalása

A legfinomabb anyagból készített kézimunka is hamar tönkremegy, ha nem értünk a gondozásához. Különösen a nagyobb terjedelmű kézimunkák, mint függönyök, ágy- és asztalterítők mosásánál és vasalásánál kell óvatosan eljárunk, mert azok ugy anyagban, mint munkában értéket képviselnek és hozzánemértő kezelés mellett könnyen hasznavehetetlenné válnak.

A fehér *grenadinból* vagy *tüllből* készült ágyterítőket és függönyöket legjobb szappanforgáccsal vagy szódanélküli szappannal mosni; óvatos kevergetés mellett ki is főzhetjük, csak arra ügyeljünk, hogy ne dörszöljük, hanem csak nyomkodjuk azokat és bő vízben, sokszor öblögtessük. A drapp csipke és grenadinból készült kézimunkákat kifőzni nem szabad. A kimosott kézimunkát aztán tiszta ruhába csavarva, félig nedvesen vasaljuk. A vászonból készült terítőknel kevés keményítőt is használhatunk; ezeket előbb teljesen megszáritjuk s aztán bespriccelve, vasaljuk ki. A vasalást mindig a kézimunka szélein kezdjük és úgy haladunk befelé, különben nem fog jól kifelődni.

A *raffolt függönyöket* vasalódeszkán vasaljuk, még pedig először a hullám közepét, azután kétoldalt, a huzások irányában. A hosszában huzott függönnyt jó vasalás előtt nedvesen kihuzogatni a raffolás irányában. Ha a függönnyön fodrok vannak, akkor legelőször azokat igazítjuk el és vasaljuk ki.

A *rislő* és *madeira*-hímzésű kézimunkákat úgy vasaljuk, hogy flaneldarabot terítünk rájuk s azon keresztül a kézimunka baloldalán a mintákat jól kinyomkodjuk.

A csipkékből összeállított kézimunkát legjobb az asztalra terített ruhán gombostűkkel kifeszíteni és úgy vasalni félig nedves állapotban.

Ha a fehér kézimunka idővel megszurkül vagy sárgás árnyalatot kap és drapp színre akarjuk festeni, erre a célra legjobb teafőzetet használni. Egy teljesen tiszta edényben öt liter vizet felforralunk, aztán beledünk két evőkanálnyi finom oroszteát, melyet előzőleg vékonyszálú zacskóba kötöttünk és egy parányi sáfrányt is tettünk közé. Mindezzel együtt a vizet jó félóráig forrni hagyjuk, akkor a zacskót a teával és sáfránnyal kiemeljük, hogy egy szál se maradjon belőle a lében. A festésre szánt kézimunkát *előbb vízbe mártjuk*, kinyomkodjuk, kirázzuk és *csak aztán tesszük bele a tea levébe*, amelyben néhány percig állni hagyjuk, majd kinyomkodjuk és alaposan kirázzuk, nehogy festékfoltok maradjanak rajta

valahol. A festett kézimunkát ruhába csavarva száritjuk meg és még aznap kivasaljuk.

A fent leírt teafőzetmennyiség kb. egy függöny festésére elegendő; minden darabhoz újra el kell készíteni, mert ugyanazt a lét nem lehet kétszer felhasználni.

Mielőtt a függönnyt vagy ágyterítőt beletennénk a festékbe, előbb kis maradékdarabon *próbáljuk ki a színt*. Ha tulvilágos, még egy kevés teát adunk hozzá, ha sárgás vagy vöröses árnyalatu, erős feketekávéval öntünk a lébe és azzal együtt újra jól felforraljuk.

KÁNYA TERÉZIA

Ételreceptek

Hogyan lehet kiirtani a lakásból a poloskákat? (Válasz többek kérdésére.) Legbiztosabban ciángázzal, de azt csak szakavatott vegyészmezők végezhetik el. Házilag terpentint, petróleumot használnak ellenük, ezek a szerek nem pusztítják ugyan ki egyszerre a lakásban a poloskát, de ha az eljárást gyakran megismételjük, így is célt érhetünk. Nyáron hetenként legalább egyszer, a téli hónapokban pedig minden két-három héten alapos takarítást kell végezni, s a kőpek, butorok, ágyak, ajtók, ablakok réseit befeeszkendezni velük, így lassacskán teljesen kipusztulnak ezek a kellemetlen élősdiek.

Almakoecsonya készítése. (L. M. Kunszentmiklós.) Almakoecsonyához a hullott, másodrendű almát igen jól lehet használni. A gyümölcsöt megmossuk, hibás részeit késsel kivágjuk és a feldarabolt almára annyi vizet öntünk, hogy ellepje. Puhára főzzük, de nem kavargatjuk, csak többször felrázzuk, hogy oda ne égjen. Az almát ezután szitára tesszük, míg leve leesorog, azután flanelzacskón átszűrjük, minden kg-hoz 90 deka cukrot mérünk, tűzőn besűritjük, s üvegekbe töltve, lekötjük pergamentpapírral.

Anyámhoz . . .

Anyám! Én tudom, hogy könnyes-
[könyörgőn]

Átvirrasztol értem sok-sok éjszakát.
S míg engem körülfon jószágos álom,
Te újra kezded a bevégzett imát.

Tudom, hogy szíved fájdalom
[gyötörte,
Mikor útnak bocsájtott remegő karod,
De jönnöm kellett: hívott az élet
És most küszködő vándor vagyok . . .

Anyám! Bocsáss meg, hogy bánatot
[okoztam,

Jóváteszem egy szép nap alkonyán:
Hazatér újra elfáradt fiad,
Aranyos szívé, jó édesanyám! . . .

Beküldte: RAKK ISTVÁN
(Pápa)

Ha levágom . . .

Ha levágom a búzámat,
Megölelem a rózsámat.
Megérdemli, marokszedöm az én
[rózsám,
A búzámmal ő lesz az én életadó
[tisztá búzám.

De jó is a pusztán lakni,
Csengő nótaszón aratni,
Hallgatni a kedvesem vig dalolását,
Elfeledi a szívem is minden buját,
[minden gyászát.
MAJZIK VIKTOR
(Nagyköri)

Árvább vagyok . . .

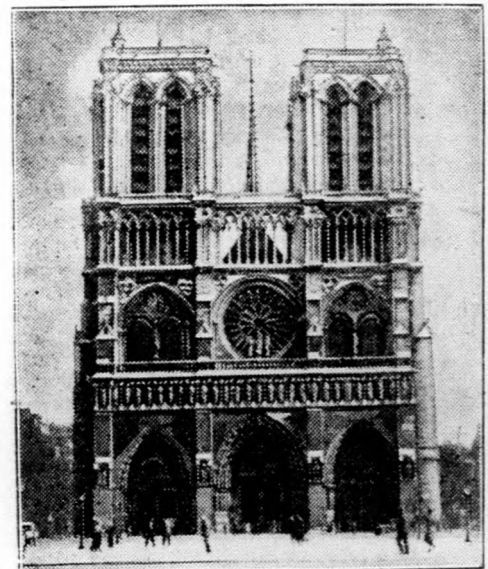
Árvább vagyok, mint a madár,
Nincsen fészke, kicsi tanyám,
Nincsen számomra meleg otthon,
Nincsen nekem édesanyám.

Elment szegény, nem vár engem
Estefelé munka után.
Nincsen, aki simogatná,
Könnyáztatta bánatorcám.

Nincsen senkim, csak egy sírdomb,
Bus temető, csendes magány;
Odaszáll a lelkem mindig:
Megkeresni édesanyám.

ANTAL GYULA
(Csesztreg)

Filléres gyorsvonatok. A MÁV. igazgatósága október 27-én a következő filléres vonatokat indítja: 1. *Budapestről Sopronba*. 2. *Budapestről Pécsre és Kaposvárra*. 3. *Budapestről Kiskunhalasra (Halasi csipkenap, cigánylakodalom)*. 4. *Budapestről Nagykanizsára*. 5. *Budapestről Szoborra*. 6. *Szegedről Miskolcra*. 7. *Debrecenből Miskolcra (Szerencsen át)*. 8. *Győrből Kőszegre*.

A világ egyik leghíresebb temploma
700 éves

Képünk a párisi Notre Dame templomot ábrázolja, amely 1235-ben készült el.

H I R E K

Egy nagy magyar színészno halála

A magyar színművészetnek mélyes gyásza van. Meghalt Rákosi Szidi, a *Nemzeti Színház* hírneves tagja. 83 éves korában rövid betegség után hunyta le szemét. A világot jelentő deszkákon 65 éven át halmozott sikert-sikerre, magának a Nemzeti Színháznak 63 éven át volt tagja. Láttuk azonban őt a Király-, Magyar- és Vigszínház színpadain is sűrűn. Fellépését mindig taps és virágözön kísérte. Annak a korszaknak volt ő is tüneményes alakja, amely nekünk *Blaha Lujzát*, *Jászai Marit*, *Hegyi Arankát*, *Márkus Emiliát* adta. Rákosi Szidi nővére volt Rákosi Jenőnek, a halhatatlan emlékü nagy magyar írónak, *Rothermere* lord egykori magyarországi helytartójának és Rákosi Viktornak, a régebben elhunyt humoristának és vígjátékírónak; egyik nőtestvérét pedig *Csepreghy Ferenc*, az asztalosmesterről lett drámaíró vette el. Rákosi Szidinek *Beöthy Zsolt*tal, a nagynevű irodalomtörténéttíróval kötött házasságából született fia volt *Beöthy László*, a fiatalon elhunyt zseniális író és színházigazgató, unokája pedig *Beöthy Baba*, a Rádióinak széphangu, nagyműveltségű bementője.

Rákosi Szidit október 22-én kísérték utolsó útjára óriási részvét mellett. A sírnál pályatársai nevében *Gál Gyula*, a Vigszínház jeles művésze bucsuztatta a színművészet nagy halottját.

„Egy váci öreg kádármester” címen a „*Vasárnap*” október 13-iki számában, a „*Pásztortűz*”-rovatban megjelent írásomnál helyesbíték. Helyesbíték pedig azért, nehogy *Krach* bácsival, a szeretettel felemlített váci öreg kádármester bátyánkkal együtt Hányjánosoknak tűnjünk fel. Az én írásom eredeti állítása szerint *Krach* bácsi ugyanis egy néhai váci püspöknek nem 700, de kétszáz esztendősen öreg borocskájából is kóstolt kevéskét... Ami elhíhet is! Egészségére válják! (*Móricz Pál.*)

Jó tettért jót — ne várj! *Simon* Sándor pécsi fuvaros erősen ittas állapotban akart áthajtani a pécs—báresi vonalon a 10-es számú órház előtt. A kocsi azonban kissé oldalt fordult és ennek következtében a kerekek beleszorultak a sínek közé. Ugyanekkor teljes sebességgel közeledett Pécs felől a személyvonat. *Rácz* János vasuti pályőr lélekjelenléte megakadályozta a veszedelmet: egyszerűen kiemelte a kocsit a sínek közül és így már szabad volt a pálya, mire megérkezett a vonat. Azt azután már nem lehet megállapítani, hogy a pályőr az életmentés után mit mondott a fuvarosnak, mert összeverekedtek. A fuvaros alaposan helybenhagyta megmentőjét, akinek följelentésére most hatóság elleni erőszak miatt indult eljárás.

Busa Imre halála. Sorunkból való egyszerű harcos volt. Negyven éven át a *Csongrád-Sövényházi Ármensítő Társulat* gátőre. Amikor nyugalomba vonult, a *Kormányzó Ur* a polgári érdemjellel tüntette ki. Csak négy középiskolát végzett, de az élet iskolájából annál többet. Elnyerte mint gazda a *Faluszövetség* kiállításának aranyérmét. Igazgatósági tagja volt a takarékpénztárnak s a gőzmalomnak. Mint emberbarát is városa első emberei közé tartozott. Temetése a város osztatlan részvéte mellett ment végbe. Családjához számos részvétlávrat érkezett, köztük *Schandl* Károly dr., OKH alelnök-vezérigazgató, országgyűlési képviselő is, akinek régi, meghitt emberei közé tartozott. Becsületes munkás életet élt, tiszteletet és hálát aratott. Emlékét sokan és soká fogják őrizni, soraikban a *Vasárnap* is, amelynek régi hűséges előfizetője volt.

Háztartási vándortanfolyamok. A 2. sz. m. kir. háztartási (gazdasági) vándortanfolyamnak *Közszegen* október hó 7-én újabb 6 hetes tanfolyama kezdődött 21 növendékkel. — A 3. sz. m. kir. háztartási vándortanfolyam szeptember 28-án tartotta ünnepélyes záróvizsgáját *Hajdunánson*. A vizsgán igen nagy-számu közönség jelent meg és mindenki a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a vizsga és kiállítás eredményéről. A tanfolyam új működését *Mátészalkán* folytatja.

Kulturház-, hősi emlék- és országzászlóavatás Tök közszegben. A pest-megyei Tök községben október hó 20-án, vasárnap avatták fel fényes ünnepség kerete között, több ezer ember jelenlétében az új községházat, a kulturházat, a hősi emléket és országzászlót. Délelőtt a községházban díszközgyűlés volt, amelyen *Schultz* Gábor dr. főszolgabíró elnöki megnyitja után átadták *Darányi* Kálmán dr. földmívelésügyi miniszternek a diszpolgári oklevelet, amelyet az ünnepelt meleg szavakkal köszönt meg. Beszédet mondottak még *Erdélyi* József főjegyző és *Nagy* Vince ref. lelkész. Utána a kulturházat adták át rendeltetésének, majd a hősi emléket *Karay* *Kraker* Kálmán dr. főispán, az országzászlót pedig *Javornitzky* Jenő dr. avatta fel. Ének, szavaltat és a helybeli dalárda szerepelt az ünnepségen, amely után közös ebéd volt.

Amikor a kárvallott kocskáztatja a tolvaját. *Kovács* Antal soltvadkerti gazda október 19-én hajnalban a keceli vásárra indult kocsiján. Utközben egy ismeretlen férfi, aki nagy kosár tyukkál bandukolt az országuton, felkérdezett a kocsijára, mondván, hogy szívesen fizet áldomást, ha túlad a tyukokon. *Kovács* be is fuvarozta az ismeretlent a vásárra, aki a tyukok eladása után gallérosan áldomást fizetett, majd barátságos parolával bucsuzott el a gazdától, akit azonban otthon kellemetlen meglepetés ért. Kiderült, hogy *elűző* éjjel az összes tyukjait ellopták és a tolvajt fuvarozta be a keceli vásárra.

Inkepuszta bérlete. *Bethlen* István gróf, mint ismeretes, Hohenlohe Ágost herceg ezerholdas inkei birtokát bérletre. A bérlet most járt le. *Bethlen* István gróf az inkei haszonbérletet hat évvel meghosszabbította. Somogy vármegye gazdasági albizottsága hozzájárult a bérlet meghosszabbításához.

Megalakult a Magyar—Osztrák Társaság. Október hó 18-án tartotta alakuló közgyűlését Budapesten a Magyar—Osztrák Társaság, nagy bécsi küldöttség részvételével, akiket, mint az osztrák testvérintézet küldöttéit, már a pályaudvaron ünnepes fogadtatásban részesítettek. Az osztrák küldöttség délután tiszteletgett *Gömbös* Gyula miniszterelnöknel, aki az üdvözlőbeszédre adott válaszában hangsúlyozta, hogy nem szabad visszaesni a multnak abba a hibájába, hogy a két állam viszonyában pusztán a negatív mozzanatokot toljuk előtérbe. Ha a két társaság azonos szemléletű munkódik, akkor nem csupán Ausztria és Magyarország további közeledését mozdítja elő, hanem általában példát szolgáltat a nemzetek együttműködésére. A Magyar—Osztrák Társaságelnökévé *József* *Ferenc* királyi herceget választották meg.

Elítelt kémeK. A honvédtörvény-szék idegen államok javára elkövetett hűtlenséggel, illetve kémkedés büntette miatt *Schiffbecz* István földbirtokost 13 évi, *Juhász* Lénárd törzsrőmestert 8 évi, *Laczkovics* Radován jugoszláv állampolgárt 5 évi, *Weisz* Béla szálitmányozót 5 évi, végül *Kovács* Ernőt háromévi fegyházra ítélte.

ADÁS-VÉTEL

Eladnék fajtisza berkshirei anyasüldőt és malacokat, továbbá egy néhez berkshirei apaállatot. Cim: *Zakariás* *József*, *Ráckeve*, *Pest-megye*.

I. és II. osztályú szőlőoltványok, fehér, fekete és különleges fajokban, továbbá gyökeres és sima hazai fajvesszők, gyökeres vadvesszők minisztériumi engedéllyel kaphatók, még pedig *Rip*, *Portálisz*, *Rip*, *Berlandteri* *Teleki*, *S. B.* és *Aramon* *Rupesztisz* *Ganzin* *Tel. X.* számú alanyok. Megrendelhető őszi és tavaszi szállításra bármilyen kis vagy nagyobb mennyiségben, teljes szavatosság és méréselt árak mellett; a szőlő és pontos kiszolgálást garantálok, képekkel illusztrált árjegyzőket szaktanácsokkal díjtalanul küldök. Cim: *Tóth* *János* *Gyönyös*; *postafiók* *82. szám*. *Szőlőoltványtelep*: *Abasár*, *Szőlőtelep* és *lakás*: *Visontai szőlőhegy*.

Eladnék 25 ezer darab államilag ellenőrzött egyéves, gyökeres szőlőoltványt, csemegé- és borfajtákat; az oltványokért felelősséget vállalok mindenféle tekintetben. Őszi szállítás: november 1-től kezdve. Árajánlatot ingyen küldök. Cim: *Felföldi* *József*, *Nagyréde*, *255. szám*, *Hevesmegye*.

Vennék egy „*Rietsche*”-féle használt, de kifogástalanul jó állapotban levő, kényelmesen műlöp-prést 17X23.5 cm. méretben. Cim: *Jakab* *László*, *Debréte*, *up. Rakaca*, *Borsod-megye*.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Kötelessége-e egy kisebb vasuti megálló örnek az érkező napilapokat és folyóiratokat külön díjazás nélkül kezelni? (P. I., Jászberény). — **Felelet:** Egyes helyeken igen, másutt nem. A vasuti és postai szabályzat pontosan megállapítja, hogy mely helyeken kötelessége a vasuti örnek e munka elvégzése. Mivel Ön nem írta meg, hogy melyik vasuti megállóról van szó, ezért pontosabb felvilágosítást nem nyújthatunk.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

V. K., Tiszasüly. A kért könyv már nem kapható, kifogyott. — G. L., Inárcs. Kérdésére csak a járási népgondozó ki- rendeltség adhat választ. — H. I., Be- zeréd. Közölje velünk, hogy milyen ír- nyu és tartalmu technikai lap érdekli. Rádióhallgatót legoelsőbaban a környék- kőn fekvő bármelyik városban beszerez- het. A kérdezett darálólpus még nincs meg. — J. L., Debréte: Rejtvényeiből köz- lünk. — A. Gy., Csesztreg: Több műgond- dal kell dolgozni; a rímekre tessék több figyelmet fordítani; vágyam — boldog- ságom, sirtam — álmom: ezek nem rí- mek! Egyiket átjavítjuk és közölni fog- juk. — Ifj. Cs. I., Mány. A „Gyermekek- korban“ címűt a közlendők közé sorol- tuk. — M. J., Tiszaderzs: Buzdításul leközöljük ezt a rejtvényt. — V. P., Vezseny. „Nem fáj“ című szép versét belktattuk a közlésre várók sorába. Csak egyet nehezményezünk; miért min- dig ez a sötét hang? Tessék valami biz- tatót, reménykeltőt dalolni. Erre van ma szükség!

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, október hó 27-én. Állat- és kirakodóvásár: Bottonya, Cegléd, Felső- dabas, Füzesgyarmat.

Hétfő, október hó 28-án. Állat- és kirakodóvásár: Acsa, Ács, Baracska, Du- naföldvár, Emőd, Isztimér, Jánoshalma, Kaposcs, Kísvárda, Kóny, Kumbaja, Lo- vasberény, Magyaróvár, Putnok, Sajó- szentpéter, Sárvár, Sümeg, Tokaj, Ver- pekét. — **Állatvásár:** Pásztó. **Ló-, mar- ha- és kirakodóvásár:** Adánd, Békés- csaba, Deveser, Hetes, Igal, Istvánd, Kéthely. — **Marha- és kirakodóvásár:** Vasszentmihály.

Kedd, október hó 29-én. Állat- és kirakodóvásár: Aba, Dunaföldvár, Pince- hely, Soltvadkert. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Békéscsaba, Deveser. — **Marha-, sertés- és kirakodóvásár:** Bal- kány.

Szerda, október hó 30-án. Állat- és kirakodóvásár: Földes, Vésztő, Villány. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Ba- ranyajenő, Békéscsaba, Somlószőlős, Vése, Zsámbék. — **Marha- és kirakodó- vásár:** Gyékényes.

Csütörtök, október hó 31-én. Állat- vásár: Eger. — **Ló-, marha- és kirakodó- vásár:** Balatonlelle, Csesztreg, Zalaapáti, Zsámbék. — **Kirakodóvásár:** Nagycenk.

Péntek, november hó 1-én: Nincsen vásár.
Szombat, november hó 2-án. Állat- és kirakodóvásár: Alberti, Ráckeve, Új- kécske. — **Ló- és kirakodóvásár:** Buda- pest.

Arany- és ezüstpénzek ára

1935 október hó 22-én.

Aranypénzek tőzsdei jegyzése szünetel. Szinezist kilogrammja 115 pengő.
Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 42.5 fillér; kétkoronás 85 fillér; ötkoronás 2 pengő 32 fillér; régi egyforintos 1 pen- gő 13 fillér.

T R É F Á K

Eltalálta

A tanító az emberi bőrről tart a gyerekeknek előadást:

— Bőrünk legfelső rétegét epider- misnek hívják. Mondjátok utánam.

A gyerekek kórusban zugják:

— E—p—i—d—e—r—m—i—s.

Aznap Móricka nem volt iskolá- ban. Másnap a tanító visszatér az ügyre.

— Na, gyerekek, tegnap meg- mondtam, hogy hívjuk bőrünk leg- felső rétegét. Mondt meg te, Mó- ricka.

Móricka kicsit gondolkozik, aztán kiböki:

— Bőrünk legfelső rétegét... pi- szoknak hívjuk.

Melyik ügyesebb?

— Tudod-e, melyik tyuk ügye- sebb: a fekete, vagy a fehér?

— Na?

— A fekete, mert az tud fehér tojást tojni, de a fehér nem tud feketét.

Roszmájuság

— No, mit szól a Szőke Vénusz- hoz?

— A címét részben nem értem.

— Mit nem ért?

— Hogy mit jelent az az usz?

Van benne valami

— Mit szól hozzá, akció készül a rosszhiszemű adósok ellen.

— Ez a legnagyobb igazságtalan- ság. Rosszhiszemű adós nincs, csak rosszhiszemű hitelező.

— Melyik az?

— Aki a mai világban kölcsön mer adni.

Igy is igaz

— Tegnap száz pengőt keresett rajtam a háziuram.

— Ugyan, hát van magának száz pengője?

— Azt én nem mondtam. Csak annyit mondtam, hogy kereste raj- tam.

Gyerekezés.

— Miért lógatja ki a kutya a nyel- vét, ha melege van? — kérdi a kis- fiut valaki.

— Hogy a farkát egyensúlyozza vele — hangzik a bölcs válasz.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

hangulat S M rés

(Beküldte Ökrös Rózsi Vésztőről.)

2. Szórejtvény.

A
AKÁC
Á
C

(Beküldte Takács Andrásné Kecelről.)

3. Szórejtvény.

tyúk teszi

(Beküldte Czuczai Dezső Tótkomlósról.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a 47-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 41-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: Halpaprikás. 2. Szó- rejtvény: Istálló. 3. Pontrejtvény: Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország.

Megejtették: Kutnyánszky Géza, Vezér Emil, Ökrös Rózsi, Freppán József, Vallyon Klári, Nagy Gyula, Prókay Béla, Ozoróczky Ferenc, ifj. Balla Ferenc, ifj. Szabó Géza, vitéz Helvédy János.

Jutalomkényvet nyertek: Ökrös Rózsi (Vésztő) és Freppán József (Bácsalmás.)

A 42-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

Fővárosi árak október hó 22-én.

GABONATÓZSDE.

Készárupiac. Buza: tiszal 77 kg-os 17.80—18.15, 78 kg-os 17.95—18.30, 79 kg-os 18.10—18.45, 80 kg-os 18.25—18.55, felsőtiszal 77 kg-os 17.40—17.65, 78 kg-os 17.55—17.80, 79 kg-os 17.70—17.95, 80 kg-os 17.80—18.05, duna—tiszal, fejr- megyei, dunántuli 77 kg-os 17.30—17.55, 78 kg-os 17.45—17.70, 79 kg-os 17.60—17.85, 80 kg-os 17.70—17.95.

Pestvidéki rozs 15.80—15.90, egyéb 15.80—16; **sörárpa**, elsőosztályu 19—20, másodosztályu 18—19, harmadosz- tályu 17.50—18; **takarmányárpa**, első- osztályu 17—17.30, másodosztályu 16.50—16.75; **zab**, elsőosztályu 17.85—17.95, másodosztályu 17.65—17.75; **tengeri** 15.65—15.75; **buzakorpa** 12.35—12.45; 8-s liszt 14.70 pengő métermázsánként.

VASÁRNAP

BUDAPEST, V., BÁTHORY-U. 24.

Határidőpiac. Buza, októberre: 17.4, márciusra: 17.89—17.90.

Rozsa októberre: 15.80, márciusra 15.88—15.90.

Tengeri májusra: 45.88—15.90 pengő métermázsánként.

Magpiac. (Mauthner Ödön Magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) Lucernamag. Az elmúlt héten a piac üzletlensére volt. A kivétel még mindig nem indult meg. Az árakban lemorzsolódás következett be. Lóheremag. Az irányzat megszilárdult. Baltacim: Változatlanul esendes, ára némileg csökkent. Fehérheremag iránt ismét mutatkozik érdeklődés. A még piacra kerülő tételek azonban már csak gyenge minőségűek. — Fehérkölesből néhány tétel a gyenge termésre való tekintettel jó árakon nyert elhelyezést. Fehér napraforgómag. A kivétel még nem indult meg. Az árak csökkentek. Mák iránt a belföldi érdeklődés igen élénk, ára azonban az utóbbi napokban nem változott. A Budapesti Áru-és Értéktőzsde hivatalos jegyzései nyersáruért 100 kilónként budapesti paritásában: Köles, fehér 19—22, vörös 18.50—19.50, vegyes 17—18, reepe 28—28.50; napraforgó, vegyes 15—15.25; lucernamag 113—118; lóheremag 140—145; tavaszi búkköny 25—26.50; csillagfürt 11—11.50; mák (kék) 81—83; borsó: Viktória 25—28, expressz 20.50—22.50, őszi 19—20; lenese, nagy 42—47, közép 36—40; babok: dunai szokvány 33—33.50, dunántúli szokvány 33—33.50, felsőm. szokvány 31—32, gömbölyű fűrj 35—36, hosszú 36—37; barna bab 33—34; tarka bab 29—30.

Abraaktakarmányiac. Árpakorpa 14.50, borsóhéj 13.50, borsókorpa 13.50, buza-konkoly 13.25, buzakorpa 12.65, buza-takarmányliszt 15.25, kókuszdió-öngőgácsa 14.50, konkolydara 13.25, lenmagpogácsa 15, napraforgópogácsa 14.60, szárított répaszelet 13, melász 11, repepogácsa 11.75, rozskonkoly 2.75, rozskorpa 12.90, rozstakarmányliszt 14.75, tökmagpogácsa 16 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 7.80—9.50, harmadrendű 7—7.60, nuharszéna 8.20—9.20, lucernaszéna 10.80—11.50, alomszalma, másodrendű 4.60—4.70 pengő métermázsánként, zsup-szalma, kévéknként 35—40 fillér.

Cirokszakal, nyers áru 20—22, cirok-mag 12 pengő métermázsánként.

Tenyészmárhák és jármosókrók. Elsőrendű belföldi jármosókrók (tarka) és beállítani való tinó 42—46, elsőrendű jármosókrók (fehér) 40—44, másfél éves

tinók 34—38, másfél éves üszökök 35—38, fiatal, friss fejős tehének 55—65 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Borjувásár. Elsőrendű 67—70, másodrendű 55—66, harmadrendű 40—54 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Vágómarhavásár. Bika, magyar, másodrendű 39—43, bika, tarka elsőrendű 51, másodrendű 35—50, harmadrendű 22—32, ökör, magyar, másodrendű 35—52, harmadrendű 28, ökör, tarka, elsőrendű 62, másodrendű 37—53, harmadrendű 28—35, tehén, magyar, másodrendű 34—44, tehén, tarka, elsőrendű 56, másodrendű 34—53, harmadrendű 22—33, nővendék (éves) 33—51, kiesontozni való 16—20 fillér kilogrammonként.

Sertésvásár. Prima uradalmi zsirsertés páronként 340 kg-on felül 105—106, prima szedett 83—88, silány 60—70, angol elsőrendű 86—92, másodrendű 82—84 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Lóvásár. Osikó 180, könnyebb kocsiló (hintós és jukker, stb.) 300, igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 250—565, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 180—237, alárendelt minőségű 28—170, vágó 10—120 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök, darabonként 50 kg súlyban 45—50 fillér kilogrammonként, gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, 3 kg súlylevonással.

Nyersbőr. Marhabőr 45 kg-ig, magyar 0.75—0.77, tarka 0.85—0.87, borjubőr hosszu lábballal 1.45, rövidlábballal 1.55, bikabőr, tarka 0.70, juhbor, nyírott 0.65—0.75, lóbor, mészáros-lóbor darabonként 11 pengő, kisebb lóbor 10—20 százalékkal olcsóbb. A vidéki marhabőrarak 5—10 fillérrel drágábbak.

Tej és tejtermékek: Teljes tej 28, lefölözött tej 8, tejszín 200—240, tejföl 110—120 fillér literenként. Centrifugált vaj 240—320, tehéntúró 50—80, juhsajt 180—200, trappista 160—240, emmentáli 280—300 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élőbaromfi: Tyúk 1.80—3, csirke, rántanivaló 0.80—1.30, sütnivaló 1.30—2.50, ruca 1.50—2, pulyka, sovány 2.50—4 pengő darabonként.

— **Leölt baromfi:** Tyúk 1.40—1.80, csirke, rántanivaló 2—2.50, sütnivaló 2—2.50, ruca, hizott 1.30—1.50, tud, hizott 1.20—1.40, pulyka, hizott 1.40—1.60, libamáj 4—7 pengő kilogrammonként. Teatojás 11—12, főzőtojás és apró 8.5—10.5 fillér darabonként.

Zsír és szalonna: Szalonna, olvasztani való 1.60—1.78, sózott, kenyér 1.72—1.80, füstölt 1.80—2, háj 1.80—1.96, tepertő, zsiros 1.80—2, sertészsír, helybeli 1.80—1.88 pengő kilogrammonként.

Halpiac: Ponty, élő, nagyság szerint 1.40—2, harsca 3.20—4 pengő kilogrammonként.

Vad és vadhus: Szarvascomb 1.80—2, gerince 2.60—3.50, lapocka 1—1.60, többi része 0.40—0.60, őz, gerince 3.50—4, comb 2—2.40, többi része 0.40—0.60 pengő kilogrammonként. Nyul, bőrben 2.50—3,

fácán 1.80—2.50, fogoly 1.60—2.40 pengő darabonként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édes, nemes 3.20—4, főlédes 2.60—3.20, rózsa 2—2.80, mák, kék 1—1.30, pergetett méz 1.50—1.80, háziszappan, szín 1—1.20, közönséges 0.80—0.96 pengő kilogrammonként.

Zöldseg: Sárgarépa 8—14 (1 cs.), petrezselyem 8—14 (1 cs.), zeller 4—12 (1 drb), kalarábé 4—10 (1 drb), karfiol 10—20, vöröshagyma, makói 16—18, közönséges 14—16, fokhagyma 90—120, cékla 14—20, savanyított káposzta 30—36, kelkáposzta 14—20, vöröskáposzta 26—32, fejesaláta 5—10 (1 drb), tomla 60—120, burgonya, újdonság és Güllüba 18—20, őszi, rózsa 14—16, nyári, rózsa 16—18, Ella 10—12, kifli 18—24, tömör csiperkegomba 100—200, szegfűgomba 100—140, éti vargánya 150—200, zöldpaprika, apró, hegyes 16—24, nagy, tölteni való 16—32, tök, főző 6—10, sütőtök 14—20, paradicsom 10—16, uborka 26—30, vajbub 28—56, sóska 16—28, paraj, tisztított 12—20, feketeretek 14—20 fillér kilogrammonként. Hónaposretek eszméknént 6—10, zöld tengericső darabonként 4—10 fillér.

Gyümölcs: Alma, nemes 70—160, körte, nemes 80—160, birsalma 60—100, szilva, besztekeri 60—72, áfonya 140—160, őszibarack 80—200, csemegeszőlő 60—96, kevert szőlő 40—68, közönséges szőlő 36—50, dió 80—100, dióbél 400—480, mogyoróbél 340—400, héjazott mandula 360—520, gesztenye 24—70 fillér kilogrammonként.

Fapiac. Az épületforgalom az idény vége felé már igen lanyha, számottevő érdeklődés csak a Dunántúlon és az Alföld déli vidékein mutatkozik. A múlt évi termelésű búkkhasbfa ára 315—320, a dorongfáé 280—290 pengő. A gyertyánhasb 295—300, a dorong 290—270, a cserhasb 270—280, a dorong 245—250, az akáchasb 305—310, a dorong 280—285 pengő vagononként, budapesti paritásában. Az aprított búkfa 4.20—4.40, a cserfa 4—4.20, a vegyes fa 3.90—4 pengő métermázsánként. Budapesten, házhoz szállítva, a keményfák közül főleg szil, tölgy, kőris, és diórönk iránt van kereslet, a hántolásra alkalmas búk, nyár, éger- és diórönk iránt is élénk az érdeklődés, míg a fűrészáru elhanyagolt.

Idegen pénznemek vétele és eladási ára október hó 22-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, amelyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. Száz pengőnél többre kerül száz darab: Angol font 1655—1685; dollár 337.30—341.30; kanadai dollár 327—337; holland forint 229.55—231.55; német márka 136—137.60; svájci frank 110.70—111.05 pengő. — Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab: Csehkorona 14.15—14.35; szerb dinár 7.80—7.95; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 63.70—64.30; román leu 2.80—3; bolgár leva 4—4.15; olasz lira 29.90—30.25; osztrák schilling 80—80.70 pengő.

KIADÓTULAJDONOS:

„FALU” MAGYAR GAZDA
ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL

Tőzsdei megbízásokat

mindentemű értékpapírok, kötvények és záloglevelek vételére és eladására legelőnyösebben teljesít **BARNA BANK, Budapest, V. Nádor-u. 26.** Tőzsdével szemben. Telefon: 213—16, 104—67.

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1935. OKT. 27—NOV. 2.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap **X. 27**

9.15: Hírek. 10—11.10: Egyházi zene és szenteszél közvetítése Szegedről, a Fogadalmi-templom felszentelésének évfordulója alkalmából. 11.15—12.15: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál Kemény Lajos budapesti esperes. 12.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 12.30: A Hunyadi János 9. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye a szegedi Klauzál-téren. 13.45: „Rádiókrónika.” Elmondja Papp Jenő. 14: Hanglemezek. 15: „Időszzerű gazdasági tanácsadó.” Székács Elemér gazdasági főtanácsos előadása. 15.50: Dr. Langsfeld Gézné magyar nőtánc zongorázik. 16.20: „A Vág völgye” Rexa Dezső előadása. 16.50: Lósonczy Schweitzer Oszkár szalonzenekara. 17.20: „Bilkviadalm.” Huszár Károly (Puffi) csevegése. 17.50: „Dalol az ifjuság a határokon innen és túl.” A Nemzetközi Rádió Unió köradása. A magyar rádió részéről közreműködik a Szilágyi Erzsébet leánygimnázium énekklara. 20.05: Hanglátóelőadás a Studióban. „Két plakát Birminghamban.” Hangjátékok három részben. Irta: Moly Tamás. 22: Hírek, stb. 22.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 00.05: Hírek.

Hétfő **28**

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Lelki olaj, vagy az emulsióról való vizsgálatás”. (Felolvasás). 10.45: „Barangolás a statisztika berkeiben”. (Felolvasás). 11.10: Vízjelzés. 12: Déli harangszó. stb. 12.05—13.30: Weidinger Ede szalonzenekara. 13.40—14.20: Isépyne Szathmáry Margit hegedül (zongorakísérettel). 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: A rádió diáklélfőrája: „Dolgozatjavítás”. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „Voltaire és a tokaji”. Ambrózy Ágoston dr. előadása. 17.30: Budapest-Rákospalvi Viszhang Dalkör. 18.20: „Időszzerű közgazdasági kérdések”.

Varga István dr. előadása. 18.40: Tánclémezek. 19: „Nem élhetek dudaszó nélkül”. Illés István előadása. 19.30: A Filharmóniai Társaság hangversenyének közvetítése az Operaházból. 22.10: Pertis Jenő cigányzenekara. 23.10: Kertész Miklós jazz-zenekarának műsora Szentiványi Zoltán énekszámával. 00.05: Hírek.

Kedd **29**

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Mozaikképek a női életből”. (Felolvasás). 10.45: „Divatos kézimunkák”. (Felolvasás). 11.10: Vízjelzés. 12: Déli harangszó. stb. 12.05: Szikszai Lajos cigányzenekara. 13.30: A Mária Terézia I. honvédgyalogezred zenekara. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: Asszonyok tanácsadója. 16.45: Időjelzés, stb. 17: Lenhart Ilona énekel (zongorakísérettel). 17.35: „Hogyan készül a csokoládé?” Közvetítés a Dreher-gyárból. 18.20: Zongora-hegedü szonáták. 19.10: „Tervgazdasági kísérletek”. Káldor György dr. előadása. 19.40: Asbóth Gyula tárogatózik. 20: Színműelőadás a Studióban. „Három nővér”. Dráma négy felvonásban. Irta: Csehov Antal. Fordította és rádiószínpadra alkalmazta: Trócsányi Zoltán dr. 21.50: Hírek, stb. 22.15: Sándor György szalon és Jazz-zenekara. 22.50: „Fejedelmek zenéje”. A Budapesti Hangverseny Zenekar műsora. 00.05: Hírek.

Szerda **30**

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Titokzatos asszonyok”. (Felolvasás.) 10.45: „Mennyi tejet fogyasszon a gyermek.” (Felolvasás.) 11.10: Vízjelzés. 12: Déli harangszó, stb. 12.05—13.30: Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 13.40—14.20: Sándor Renée zongorázik. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: A rádió diáklélfőrája: „Sarolt.” 16.45: Időjelzés, stb. 17: Schöpflin Aladár beszél Molnár Ferenc „Pál-utcai fiúk” című regnyéről. 17.20: Budapesti Koncert Szalonzenekar. 18.10: „Jogi bonyodalmak a kereskedő

életében." Auer György dr. előadása. 13.55: „Hosszu obstrukció, rövid parlament." Bory István dr. előadása. 19.25: Az Operaház előadásának közvetítése: „Tosca." Melodráma 3 felvonásban. Az előadás után: Időjárásjelentés. 22.15: Hanglemezek. 23.10: Bura Sándor cigányzenekara. 06.05: Hírek.

Csütörtök 31

8.30: Hírek. 9—9.55: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Ravasz László dr. püspök. 10—10.55: Evangélikus istentisztelet a Bécsi-kapu-téri templomból. Prédikál: dr. Kapl Béla dunántúli püspök. 11—11.55: Unitárius istentisztelet a Koháry utcai templomból. Prédikál: Ferencz József helyettes lelkész. 12: Déli harangszó, stb. 12.10: Hírek. 12.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. 14: „A takarékoságról." Dr. Katona Lajos kincstári főtanácsos előadása. 16.20: „Szenczi-Molnár Albert". Árokhaty Béla előadása. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „A falu, a tej és az egészséges táplálkozás". Éber Ernő dr. előadása. 17.30: „Fleta-lemezek". 17.55: Sport hírek. 18.10: Schneiderhahn Wolfgang hegedül. 18.50: „Tisza István emlékezete". Horánszky Lajos előadása. 19.10: Szedő Miklós magyar nótákat énekel. 20.20: Hírek. 20.40: Hugó Viktor emlékest. 22.30: Időjárásjelentés. 22.35: A rádió külügyi negyedórája. 22.55: Vajda Sándor—Pártos Ernő szalonzene-kara. 00.05: Hírek.

Péntek XI. 1

9.30: Hírek. 10: Róm. kath. istentisztelet a Belvárosi Főplébánia-templomból. 12: Déli harangszó, stb. 12.20: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 14: Hanglemezek. 15.30: „A római Fórumon." Lederer Emma dr. előadása. 16: Bertha István szalonzene-kara. 17.25: „Mi van a siron tul." Tóth Tihamér dr. előadása. 17.55: Az Operaház előadásának közvetítése: Verdi: „Requiem." Halottak napjának előestjére való tekintettel a rádió további műsört nem ad.

Szombat 2

9.30: Hírek. 10: Róm. kath. istentisztelet a Belvárosi Főplébánia-templomból.

12: Déli harangszó, stb. Utána: Magyar vonósnégyes. 16.10: Harsányi Gizi mesél. 17: „A láthatatlan cserkészcsapat." Vitéz Faragó Ede előadása. 17.30: Eyssen Irén énekel, Kerpely Jenő gondolkázik. 18.30: Közvetítés a Kerepesi temetőből. 19: Harangszó. 19.05: Sugár Viktor orgonahangversenye. 19.40: Odry Árpád ősz hangulatu verseket mond. 20.21: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 21.20: Hírek. 21.40—23: Hanglemezek.

BUDAPEST II. 834.5 m

Vasárnap, X. 27, 15—15.45: Ének, cigány 17.25—18: Szalonzene. 18.05—18.30: Előadás. 18.35—19.20: Hanglemezek. 19.25—19.50: Előadás. 20—20.25: Tárogató. 21—22: Cigányzene. — Hétfő, X. 28, 17.50—18.10: Verseket. 19.45—20.10: Előadás. 20.20—22: Hanglemezek. — Kedd, X. 29, 18.10—19.50: Hanglemezek. Közben: Mezőgazdasági félóra. 20.10—20.45: Ének. 20.50—21.10: Hírek. — Szerda, X. 30, 17.30—17.55: Munkásfélóra. 19.35—20: Előadás. 20.05—21: Tánclemezek. 21.30—22.20: Cigányzene. — Csütörtök, X. 31, 17.05—17.30: Előadás. 18.15—18.40: Előadás. 20.45—21.15: Hanglemezek. — Péntek, XI. 1, 18.10: —18.25: Előadás. 18.30—20: Hanglemezek. — Szombat, XI. 2, 17.20—17.45. Missziós üzenetek. 17.50—18.20: Mezőgazdasági félóra. 19.10—19.35: Előadás. 19.40—20.40: Hanglemezek.

A „VASÁRNAP"

szerkesztősége
és kiadóhivatala:

Budapest,
V., Bálhory-utca 24